

Bilag til kandidatspeciale. Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab: Dansk.
Katja Gottlieb

Variantapparat udarbejdet i tilknytning til specialet:

Smagssag

En editionsfilologisk undersøgelse af Henrik Pontoppidans Lykke-Per med særligt
henblik på inspirationen fra Nietzsche

Bind 2 af 2

Vejleder: Johnny Kondrup

Afleveringsdato 31.05.21

Indledning

Dette appendiks, der er udarbejdet i tilknytning til specialet *Smagssag. En editionsfilologisk undersøgelse af Henrik Pontoppidans Lykke-Per med særligt henblik på inspirationen fra Nietzsche*, er tænkt som en støtte til læseren af specialet. Heri er en relevant række af de varianter, der henvises til i specialet, synoptisk opstillet. Således er det undervejs i læsningen af specialet muligt at følge en del af de komplekse forandringer, teksten har gennemløbet. De anvendte udgaver er:

1. udgave: *Lykke-Per. Første Udgave, Hefte 1-8* (1898-1904),
2. udgave *Lykke-Per, I-III Del* (1905), samt
4. udgave *Lykke-Per I-II* (1918).

Principper

Type:

Apparatet er et trespaltet, synoptisk apparat, hvor de anvendte tekststeder er angivet fuldt ud: Den ældste først (venstre spalte), den yngre herefter (midterste spalte) og den yngste sidst (højre spalte).

Venstre spalte: I teksten er med kantet [parentes og lilla] markeret, hvilke ord og tegn der er ændret fra 1. udgave af *Lykke-Per*.

Midterste spalte: I teksten er med krøllet { parentes og rød } markeret, hvad teksten er ændret til i 2. udgave af *Lykke-Per*.

Højre spalte: I teksten er med krøllet { parentes og grøn } markeret, hvad teksten på baggrund af 2. udgaven, er ændret til i 4. udgave af *Lykke-Per*.

Ord og tegn, der er berørt af ændringer, men ikke er medtaget i yngre udgaver, er markeret med krøllet parentes og cirkumflex i den pågældende farve fx: { ^ }.

Afsnit markeret med tom linje.

Henvisning:

Der henvises løbende i specialet til sidetal i dette appendiks (A+sidetal).

Der henvises øverst på hver side i dette appendiks til de sidetal i specialet, hvor de pågældende tekststeder anvendes.

Der henvises i første linje i tabellen til hvor i den trykte udgave, den pågældende variant kan findes: Bind, sidetal og linjenummer.

Katja Gottlieb, maj 2021

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 20, 38.

1. udgave, Hefte 1, s. 68, l. 24 f.	2. udgave, Del I, s. 60, l. 14 f.	4. udgave, Bind I s. 46, l. 13 f.
<p>Men saadanne Udsigter fristede aldeles ikke Per. [<i>Hellere end at lade sig levende begrave i et Magistratskontor vilde han — som han plejede at sige til sig selv — paa hæderlig Vis ende sit Liv paa en Dørstolpe. Han var nu en Gang fuldt overtydet om, at han ikke var skabt til] Hverdagsliv og Godtkøbslykke. [<i>Hvilke Bryster han end havde diet — en Dronnings eller en Tiggerskes — Høvdingeblood rullede der i hans Aarer, og han] krævede Plads til Højbords ved Livets Taffel blandt Jordens frie og [<i>udkaarne]</i> Mænd.</i></i></p>	<p>Men saadanne Udsigter fristede aldeles ikke Per. { <i>Han følte sig ikke skabt for</i> } Hverdagsliv og Godtkøbslykke. { <i>Han følte Herskerblod i sine Aarer og</i> } krævede Plads til Højbords ved Livets Taffel blandt Jordens frie og { <i>frelse</i> } Mænd.</p>	<p>Men saadanne Udsigter fristede aldeles ikke Per. Han følte sig ikke skabt for Hverdagsliv og Godtkøbslykke. Han følte Herskerblod i sine Aarer og krævede Plads til Højbords ved Livets Taffel blandt Jordens frie og frelse Mænd.</p>

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 20, 38.

1. udgave, Hefte 1, s. 73, l. 29 f.	2. udgave, Del I, s. 67, l. 17 f.	4. udgave, Bind I, s. 51, l. 31 f.
<p>(...) [og saaledes var han nu ogsaa kommen til at se noget overordentligt i Per, hvem imidlertid denne uopfordrede Interesse i høj Grad faldt til Besvær. Han kunde ikke lide Jøder, allermindst rige Jøder. Mens han ellers langt fra var ligegyldig for, hvad Folk mente om ham og hans Fremtidsudsigter, følte han sig ligefrem ubehageligt berørt, naar dette Menneske — med ret nærgaaende Hentydninger til hans] Held overfor Lisbeth — [blev ved at fortælle] ham, at han var en udpræget [Aladdinstype,] et Lykkebarn, paa [hvis Pande] der med Gudens Finger stod skrevet: Jeg kommer, [jeg ser, jeg sejrer.] Selve Ordene virkede ganske vist [ligesom elektrisk paa ham, satte hans inderste, hemmeligste] Stemningsliv [i Svingninger. Det pinte ham blot, at det netop var denne Nar, der skulde udsige dem og derved forvandle den betagende] Profeti [til en taabelig Frase.]</p>	<p>{ Nu havde han øjensynlig kastet sit Haab paa Per, der imidlertid følte sig højst besværet af hans Opmærksomheder. Selv hans Smiger var ham inderlig imod. Det virkede ubehageligt paa ham, naar Hr. Salomon — med ret uforblommede Hentydninger til hans hurtige } Held overfor Lisbeth — { smilende fortalte } ham, at han var en udpræget { Aladdintype, } et Lykkebarn, paa { hvis cæsariske Pande } der med Gudens Finger stod skrevet: Jeg kommer, { ser, sejrer! } Selve Ordene virkede ganske vist { betagende paa ham, fik hans inderste, skjulteste } Stemningsliv { til at dirre. Det pinte og ydmygede ham blot, at han første Gang skulde høre denne } Profeti { af en naragtig lille Jødes Mund. }</p>	<p>Nu havde han { ^ } kastet sit Haab paa Per, der imidlertid følte sig højst besværet af hans Opmærksomheder. Selv hans Smiger var ham inderlig imod. Det virkede ubehageligt paa ham, naar Hr. Salomon — med ret uforblommede Hentydninger til hans hurtige Held overfor Lisbeth — smilende fortalte ham, at han var en udpræget Aladdintype, et Lykkebarn, paa hvis cæsariske Pande der med Gudens Finger stod skrevet: Jeg kommer, ser, sejrer! Selve Ordene virkede ganske vist betagende paa ham, fik hans inderste, skjulteste Stemningsliv til at dirre. Det pinte og ydmygede ham blot, at han første Gang skulde høre denne Profeti af en naragtig lille Jødes Mund.</p>

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 20, 38.

1. udgave, 1. Hefte, s. 83, l. 4 f.	2. udgave, Del I, s. 73, l. 16 f.	4. udgave, Bind I, s. 56, l. 22 f.
<p>[Der begyndte da at danne sig hos Per] en Forestilling om, hvad det [egentlig var, der havde hæmmet selv disse frie Aander i deres begejstrede Stræben, idelig lammet deres Kraft og bragt den ene til at søge] Fortrøstning i Flasken, [den anden til drengagtigt at nedlarne Stemmen i sit Indre med] Stortalenhed og vilde Løjer, den tredje [til] i artistisk Selvbedøvelse [at slutte sig inde i sin Skal som en Snegl under en Torden,] den fjerde [til at fortabe] sig i ørkesløse Drømme om [en ny og bedre Verdensorden, som kunde overvinde Nødens og Dødens Pine. Samtidigt voksede der mægtigt i ham en] Følelse af at være noget for sig selv, en Undtagelse, [hvem en lykkelig Skæbne allerede i en tidlig Alder havde frigjort for et Aag, hvorunder hele den øvrige Verden] endnu trælledede. [Den unge] Ivan Salomons Ord om hans Aladdinslykke og om Gudeskriften paa hans Pande fik med [ét] en ny, langt mere vidtrækkende Betydning. [Jo mere han i det hele lærte sig selv og Menneskene omkring ham — de smaa med de store — at kende, des stærkere følte han sig dem alle overlegen; des mere bestyrkedes han i Forestillingen om at være en Udvalgt, skabt til at erobre Verden og undertvinge</p>	<p>{ Efterhaanden dæmrede der da hos ham } en Forestilling om, hvad det { overhovedet var, der lammede Menneskenes Kraft og gjorde Verden til en stor Lemmestiftelse. Som her den ene søgt } Fortrøstning i Flasken, { den anden nedlarmede „Stemmen i sit Indre” med drengagtig } Stortalenhed og vilde Løjer, den tredje { ^ } i artistisk Selvbedøvelse { sluttede } sig inde i sin Skal som en Snegl under Torden, { mens } den fjerde fortabte sig i ørkesløse Drømme om { et fremtidigt anarkistisk Broderskab mellem Mennesker, — saadan sad Folk overalt i Verden og kæmpede med Spøgelser, mens Livet rødmosset og smilende bød til Fest rundt omkring dem. Han kendte det jo altsammen derhjemme fra! }</p> <p>{ Og nu vældede der frem i ham en svimlende } Følelse af at være noget for sig selv, en Undtagelse, { der allerede som Barn ved et lykkeligt Tilfælde havde sprængt de Lænker, hvori selv Tidens frieste Aander } endnu trælledede. { ^ } Ivan Salomons Ord om hans Aladdinslykke og om Gudeskriften paa hans Pande fik med { eet } en ny, langt mere vidtrækkende Betydning. { Det galdt blot om at ville, hensynsløst og uden Anfægtelser at</p>	<p>Efterhaanden dæmrede der { ^ } hos ham en Forestilling om, hvad det overhovedet var, der lammede Menneskenes Kraft og gjorde Verden til en stor Lemmestiftelse. Som her den ene søgte Fortrøstning i Flasken, den anden nedlarmede „Stemmen i sit Indre” med drengagtig Stortalenhed og vilde Løjer, den tredje i artistisk Selvbedøvelse sluttede sig inde i sin Skal som en Snegl under Torden, mens den fjerde fortabte sig i ørkesløse Drømme om et fremtidigt anarkistisk Broderskab mellem Mennesker, — saadan sad Folk overalt i Verden og kæmpede med Spøgelser, mens Livet rødmosset og smilende bød til Fest rundt omkring dem. Han kendte det jo altsammen derhjemme fra!</p> <p>Og nu vældede der frem i ham en svimlende Følelse af at være noget for sig selv, en Undtagelse, der allerede som Barn ved et lykkeligt Tilfælde havde sprængt de Lænker, hvori selv Tidens frieste Aander endnu trælledede. Ivan Salomons Ord om hans Aladdinslykke og om Gudeskriften paa hans Pande fik med eet en ny, langt mere vidtrækkende Betydning. Det { gjaldt } blot om at ville, hensynsløst og uden Anfægtelser</p>

den, ... et Lykkebarn, der allerede ved sin mystiske Oprindelse havde faaet Æventyrets Straaleglans lagt om sin Skikkelse. Naar han stod foran Spejlet og betragtede sit mørktfarvede Ansigt, sin brede, tvedelte Pande, sine dybtliggende Øjne, sin kløftede Hage, sin muskelstærke Hals og sine fastformede Skuldre, syntes det ham undertiden selv, at han — som Salomon en Gang havde sagt — mindede om en af Roms store Kejsere.

Gamle Drømme om et tabt men genfundet Kongedømme bemægtigede sig paany hans Fantasi. Stundom, naar han sad alene med sig selv og sine Tanker, forekom det ham næsten, at han kunde mærke Guld kronen spænde om hans Pande. Én var der jo ogsaa] allerede, der havde set den skinne og læst dens [Indskrift, ristet af Gudens egen Finger:] Jeg kommer, [jeg ser, jeg] sejrer!

begære — og alle Livets Herligheder skulde blive ham til Del!

Saa var han da en Kongesøn alligevel. Herskerkronen var lagt om hans Isse. Een var der jo } allerede, der havde set den skinne og læst dens Indskrift: Jeg kommer, { ser, } sejrer!

at *begære* { ^ } og alle Livets Herligheder skulde blive ham til Del!

Saa var han da en Kongesøn alligevel. Herskerkronen var lagt om hans Isse. Een var der jo allerede, der havde set den skinne og læst dens Indskrift: Jeg kommer, ser, sejrer!

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 21, 39.

1. udgave, 1. Hefte, s. 124, l. 14 f.	2. udgave, Del I, s. 96, l. 17 f.	4. udgave, Bind I, s. 74, l. 29 f.
<p>[Per, der sad tilbagekastet i Sofaen med en frisktændt Cigar skødesløst mellem Læberne, studsede lidt ved denne Tiltale. Han vidste ikke rigtigt, i hvad Mening Neergaards Ord denne Gang skulde opfattes. Derfor lod han, som om han overhørte dem,] greb sit Glas og nedskyllede Vinen.</p> <p>»Det er [for Resten ikke min egen Opfindelse med det iøvrigt ikke synderligt] vittige Tilnavn,« vedblev [Neergaard, efter at have lænet sig tilbage i en stor, amerikansk Gyngestol og lagt Benene overkors. »Det er nok] den lille Salomon, som [plejer at kalde Dem saadan. Navnet er i mine Øren ikke en Gang] rigtig smigrende. Et gammelt Ord siger jo om Lykken, at den er Daarernes [Formynder, ... og den er sikkert ikke altid nogen blid Formynder. Jeg for min Del anser det aldeles ikke for noget saa attraaværdigt at have »Lykken med sig«, som det hedder. Jeg holder med hin ærværdige latinske Forfatter, der] skrev om Heldet, at det er Fader til [Sorgen ... Hvad mener De herom?«]</p> <p>Per [vidste igen ikke rigtig, hvad han skulde svare. Han var aldeles ikke i Stemning til at inklade sig i Diskussion om nogetsomhelst andet end om sig selv om og Fru Engelhardt</p>	<p>{ Per saae paa ham — lidt overrasket og misfornøjet med denne lidt for direkte Hentydning til Aftenens Begivenhed. Men da Meningen altsaa dog var den at hylde ham som Sejrherre, vilde han ikke vise sig fornærmet. Han } greb sit Glas og nedskyllede Vinen.</p> <p>„Det er { forresten ikke min egen Opfindelse med det just ikke synderlig } vittige Tilnavn,“ vedblev { Neergaard og gav sig til at pudse sine Lorgnetter. „Det er en af Deres Venner, jeg citerer ... } den lille Salomon, som { jeg forleden saae Dem sammen med. Han er en stor Beundrer af Dem. Forresten er Navnet efter min Mening ikke engang } rigtig smigrende. Et gammelt Ord siger jo om Lykken, at den er Daarernes { Formynder. Og en ærværdig, latinsk Forfatter skrev om Heldet, at det er Fader til Sorgen.” }</p> <p>Per { tænkte ved sig selv: ja, trøst du dig! Det er dig vel undt! }</p> <p>„Dersom det ikke lød som et afskyeligt Paradoks,“ — { fortsatte den anden — „vilde jeg sige at de Ulykkelige forekommer mig at være de lykkeligste. De har dog } den Tilfredsstillelse at kunne skælde ud paa</p>	<p>Per saae paa ham — lidt overrasket og misfornøjet med denne lidt for direkte Hentydning til Aftenens Begivenhed. Men da Meningen altsaa dog var den at hylde ham som Sejrherre, vilde han ikke vise sig fornærmet. Han greb sit Glas og nedskyllede Vinen.</p> <p>„Det er forresten ikke min egen Opfindelse med det just ikke synderlig vittige Tilnavn,“ vedblev Neergaard og gav sig til at pudse sine Lorgnetter. „Det er en af Deres Venner, jeg citerer ... den lille Salomon, som jeg forleden saae Dem sammen med. Han er en stor Beundrer af Dem. Forresten er Navnet efter min Mening ikke engang rigtig smigrende. Et gammelt Ord siger jo om Lykken, at den er Daarernes Formynder. Og en ærværdig, latinsk Forfatter skrev om Heldet, at det er Fader til Sorgen.”</p> <p>Per tænkte ved sig selv: ja, trøst du dig! Det er dig vel undt!</p> <p>„Dersom det ikke lød som et afskyeligt Paradoks,“ — fortsatte den anden — „vilde jeg { sige, } at de Ulykkelige forekommer mig at være de lykkeligste. De har dog den Tilfredsstillelse at kunne skælde ud paa</p>

<p>og svarede derfor blot med en afvisende Mumlen.]</p> <p>»Dersom det ikke lød som et afskyeligt Paradoxs,« — [vedblev Neergaard ufortrøden — »kunde jeg fristes til at sige, at de ulykkelige egentlig er de allerlykkeligste. De har dog altid] den Tilfredsstillelse at kunne skælde ud paa Skæbnen, injuriere Vorherre, kræve Forsynet til Regnskab o.s.v., medens den, [der] sidder paa Lykkens Skød, kun [har sig selv at takke for sit] Uheld.«</p> <p>»Men hvorfor [netop] Uheld?« bemærkede [Per, personlig berørt.]</p>	<p>Skæbnen, injuriere Vorherre, kræve Forsynet til Regnskab o.s.v., medens den, { der — som man siger — } sidder paa Lykkens Skød, kun { kan anklage sig selv ved indtræffende } Uheld.”</p> <p>„Men hvorfor { ^ } Uheld?” bemærkede { Per smilende og saae paa Røgen fra sin Cigar. }</p>	<p>Skæbnen, injuriere Vorherre, kræve Forsynet til Regnskab o.s.v., medens den, der { ^ } som man siger — sidder paa Lykkens Skød, kun kan anklage sig selv ved { sine } indtræffende Uheld.”</p> <p>„Men hvorfor Uheld?” bemærkede Per smilende og saae paa Røgen fra sin Cigar.</p>
---	--	---

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på side: 21.

1. udgave, 1. Hefte, s. 185, l. 17 f.	2. udgave, Del I, s. 135, l. 22 f.	4. udgave, Bind I, s. 105, l. 29 f.
<p>[Jo, Gu' var Verden fuld af Dæmoner alligevel, saasandt som den vrimlede af saadanne smaa, selvretfærdige Eberhardtter med og uden Præstekrave, der ikke taalte] Synet af en rank Ryg og et løftet Hoved, naar ikke »Naaden« havde Part [deri; som allevegne var paa Færde for at indblæse Frygt og Tvivl, gøre Menneskene bange for sig selv og for deres egen Magt. — — Men han lod sig ikke skræmme! Vistnok havde han i de sidste Dage erfaret, at han ikke var helt saa upaavirkelig overfor Overtroens Spøgelse, som han havde troet, ... to Gange i samme Uge lod han sig dog ikke overlister!</p> <p>I én Henseende fik Broderens Besøg alligevel en Indflydelse paa Per. Det gav ham Stødet til at fatte den afgørende Beslutning med Hensyn til sin Fremtids Vej og Maal. Han indsaa', at det var paa høje Tid at gøre en Ende paa hans planløse Lystsejls efter Lykken. Han havde altfor længe ligget og biet paa en gunstig Vind. Han maatte igen tage fat paa Aarerne for at komme ud af det Dødvande, hvori han — det følte han nu — var ved at gaa til Grunde. Det Par tusinde Kroner, han skulde arve efter Neergaard, vilde ikke strække langt og var desuden allerede halvt opbrugt ved Forskud og Laan. I</p>	<p>{ Deres Fromhed taalte ikke } Synet af en rank Ryg og et løftet Hoved, naar ikke „Naaden” havde Part { deri.</p> <p>Han saae op og kom til at fryse. Der var bleven saa underlig koldt og skummelt i hans Stue efter Broderens Bortgang. Hvorfor kunde de ikke lade ham i Fred? Han havde jo selv begravet Fortidens gamle, grimme Følelser og slaet en Pæl igennem dem. Hvorfor da komme nu og mane dem op igen? ... Hans Fa'er? Nu ja, lad ham dø! Han skyldte ham ingen Kærlighed. Han skyldte ham en Række Aar, som han helst ikke tænkte paa. Nu havde han til Gengæld slettet ham ud af sin Erindring. De var kvit.</p> <p>Han drak ud af sit Glas. Saa rejste han sig med et Sæt, som om han rystede en ond Drøm af sig, og gik op til de Gamle for at snakke sit Sind i Ligevægt. }</p>	<p>Deres Fromhed taalte ikke Synet af en rank Ryg og et løftet Hoved, naar ikke „Naaden” havde Part deri.</p> <p>Han saae op og kom til at fryse. { Det } var bleven saa underlig koldt og skummelt i hans Stue efter Broderens Bortgang. Hvorfor kunde de ikke lade ham i Fred? Han havde jo selv begravet Fortidens gamle, grimme Følelser og slaet en Pæl igennem dem. Hvorfor da komme nu og mane dem op igen? ... Hans Fa'er? Nu ja, lad ham dø! Han skyldte ham ingen Kærlighed. Han skyldte ham en Række Aar, som han helst ikke tænkte paa. Nu havde han til Gengæld slettet ham ud af sin Erindring. De var kvit.</p> <p>Han drak ud af sit Glas. Saa rejste han sig med et Sæt, som om han rystede en ond Drøm af sig, og gik op til de Gamle for at snakke sit Sind i Ligevægt.</p>

det hele ... denne Tro paa Lykken som noget, der dumpede ned over Hovedet paa Folk ligesom en Tagsten eller en Lotterigevinst, var vist ogsaa bare en Rest af Gammeljomfru-Overtro, næret af Fortidens Spaakællinger og Nutidens Poeter. Der fandtes i hvert Fald ingen anden paalidelig eller fuldt værdig Lykke end den, man selv fravristede Skæbnen. Som et Vilddyr, et krumtandet Bestie, en Æventyrets Gyldenbørste skulde Lykken jages, fanges og bastes, ... et Bytte for den snarest, den stærkeste, den modigste!]		
---	--	--

Note: Passagen om rovdyret, der jager eventyrets gyldenbørste ligger i førsteudgaven i forlængelse af Eberhardts besøg hos Per og knytter sig her til spørgsmålet om arven efter Neergaard. Fra andenudgaven flyttes det frem til 6.kapitel og knytter sig Pers tanker om et muligt giftemål med Nanny. Se også næste side i dette appendiks.

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på side: 39.

1. udgave, 2. Hefte, s. 70, l. 23 f.	2. udgave, Anden Del s. 184, l. 22 f.	4. udgave, Bind I, s. 143, l. 27 f.
<p>[<i>Ingensinde før havde</i>] den Tanke [<i>beskæftiget Per,</i>] at han jo kunde fremme sine Planer ved et rigt Giftermaal. Dertil havde han [<i>altid for selvtilidsfuldt stolet paa sin egen Kraft. Egentlig tænkte han heller ikke for fuldt Alvor paa det nu. Hvor betagen han end et Øjeblik var bleven af den unge Frk. Salomon, og saa meget han i enkelte Henseender havde forandret sit Syn paa den af alle rettroende Sidenusser forhadte Race, — han betragtede det dog stadig som lidt af en Fornedrelse at gifte sig med en Jødedame. Hvad der foreløbigt hovedsagelig optog ham, var Tanken om den Fordel, han paa anden Maade kunde have af det Salomonske Hus. Det var gaaet op for ham, at han havde baaret sig dumt ad ved ikke for længe siden at følge Ivans ofte gentagne Indbydelser til at besøge ham i hans Hjem, hvor han rimeligvis vilde træffe Folk, der kunde være ham til Nytte — Børsens Matadorer og Byens store Industridrivende — kort sagt den lille Kreds af Pengemænd, der, naar det kom til Stykket, regerede hele den øvrige Verden, og som han rimeligvis allerlettest vilde kunne interessere for sit Værk.]</i></p>	<p>{ <i>Aldrig før var</i> } den Tanke { <i>falden ham ind,</i> } at han jo kunde fremme sine Planer ved et rigt Giftermaal. Dertil havde han { <i>stolet for sikkert paa sin egen Krafts Tilstrækkelighed, — og forresten var der ogsaa noget deri, som vilde have frastødt ham. Nu foreholdt han sig selv, at det i Kampen for de store Maal ikke nyttede at være for nøjeregnende med Midlerne. En Jødedame? Ja, hvorfor ikke? Frøken Salomon var jo desuden baade ung og smuk ja (saa vidt han havde kunnet se) overordenlig velskabt. Det var paa Tide, han kom bort fra den barnagtige Forestilling om Lykken som noget, der dumpede ned over Hovedet paa Folk ligesom en Lotterigevinst. Der gaves i hvert Fald ingen anden paalidelig eller fuldt værdig Lykke end den, man selv fravristede Skæbnen. Som et Vilddyr, et krumtandet Bestie, en Eventyrets Gyldenbørste skulde Lykken jages, fanges og bastes ... et Bytte for den snarest, den stærkeste, den modigste! }</i></p>	<p>Aldrig før var den Tanke falden ham ind, at han jo kunde fremme sine Planer ved et rigt Giftermaal. Dertil havde han stolet for sikkert paa sin egen Krafts Tilstrækkelighed, — og forresten var der ogsaa noget deri, som vilde have frastødt ham. Nu foreholdt han sig selv, at det i Kampen for de store Maal ikke nyttede at være for nøjeregnende med Midlerne. En Jødedame? Ja, hvorfor ikke? Frøken Salomon var jo desuden baade ung og smuk ja (saa vidt han havde kunnet se) overordenlig velskabt. Det var paa Tide, han kom bort fra den barnagtige Forestilling om Lykken som noget, der dumpede ned over Hovedet paa Folk ligesom en Lotterigevinst. Der gaves i hvert Fald ingen anden paalidelig eller fuldt værdig Lykke end den, man selv fravristede Skæbnen. Som et Vilddyr, et krumtandet Bestie, en Eventyrets Gyldenbørste skulde Lykken jages, fanges og bastes ... et Bytte for den snarest, den stærkeste, den modigste!</p>

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 22, 12.

1. udgave, 2. Hefte, s. 81, l. 12 f.	2. udgave, Del I, s. 192, l. 11 f.	4. udgave, Bind I, s. 149, l. 27 f.
<p>Per [gik] langsomt, tilsidst næsten [tøvende,] ned ad Hotellets Trappe. Først [i det Øjeblik, da han havde sluppet Baronessens Haand, var det gaet] op for ham, hvor [stor en Lykke der her ved et Tilfælde var vederfaret ham. Først da var det nemlig bleven ham klart, hvilken Betydning] dette nye Bekendtskab [kunde faa for hans Projekt. Han sagde til sig selv, at med indflydelsesrige Forbindelser i Godsejerkredsene, der jo maatte antages i særlig Grad at have Interesse af nye og bekvemme Udførselsveje for Landets Produkter, og som desuden (hvad Gud og Hvermand vidste) for Tiden havde alle Avtoriteterne i Lommen, vilde han kunne byde Kontoristernes Modstand Trods. Nu mente han ovenikøbet at kunne erindre, at] den omtalte Hofjægermester Prangens [Gods »Trudsholm« laa i hvert Fald i Nærheden af det] Terræn, [som den paatænkte Kanalforbindelse berørte, hvorfor denne Mand altsaa vilde faa en ganske speciel Grund til at interessere sig for hans Plan.</p> <p>Han bandede grovt mellem Tænderne, fordi han saaledes nu igen var kommen bagefter med sin Erkendelse og havde forspildt et gunstigt Øjeblik til at virke for sin Sag. Først i</p>	<p>Per { steg } langsomt, tilsidst næsten { nølende } ned ad Hotellets Trappe. Først { nu bagefter gik det } op for ham, hvor { betydningsfuldt } dette nye Bekendtskab { var (eller vilde kunne blive) for ham, dersom han — uden at gøre sig for mange Skrupler paa Grund af dets Oprindelse — udnyttede det med Klogskab og Energi. Ved et eventyrligt Tilfælde aabnede der sig her en Vej for ham til Mennesker med betydelig Indflydelse. Dersom han ikke huskede fejl, laa } den omtalte Hofjægermester Prangens { Gaard endda paa selve det } Terræn, { hvorigennem han havde tænkt at føre sin midtjyske Forbindelseskanal, hvad der altsaa maatte give denne Mand en ganske særlig Grund til at omfatte hans Plan med Interesse. I hvert Fald, — det galdt om ikke at lade nogen Chance uforsøgt. I det høje Spil, der nu skulde spilles, kunde han ikke have for mange Trumfer paa Haanden.</p> <p>Der foer ham et Øjeblik den Tanke gennem Hovedet, at det maaske nu slet ikke var nødvendigt for ham at træde i nøjere Forbindelse med Huset Salomon. Hvor meget han end havde følt sig tiltalt af den unge Pige, saadan ligefrem begærlig efter at gifte sig ind i en Jødefamilje var han dog ikke.</p>	<p>Per steg langsomt, tilsidst næsten nølende ned ad Hotellets Trappe. Først nu bagefter gik det op for ham, hvor betydningsfuldt dette { ny Bekendtskab kunde blive } for ham, dersom han { ^ } uden at gøre sig for mange Skrupler { ^ } udnyttede det med Klogskab og Energi. Ved et eventyrligt Tilfælde aabnede der sig her en Vej for ham til Mennesker med betydelig Indflydelse. Dersom han ikke huskede fejl, laa den omtalte Hofjægermester Prangens Gaard endda paa selve det Terræn, hvorigennem han havde tænkt at føre sin midtjyske Forbindelseskanal, hvad der altsaa maatte give denne Mand en ganske særlig Grund til at omfatte hans Plan med Interesse. I hvert Fald, — det galdt om ikke at lade nogen Chance uforsøgt. I det høje Spil, der nu skulde spilles, kunde han ikke have for mange Trumfer paa Haanden.</p> <p>Der foer ham et Øjeblik den Tanke gennem Hovedet, at det maaske nu slet ikke var nødvendigt for ham at træde i nøjere Forbindelse med Huset Salomon. Hvor meget han end havde følt sig tiltalt af den unge Pige, saadan ligefrem begærlig efter at gifte sig ind i en Jødefamilje var han dog ikke. Og hvem kunde vide, hvilke Muligheder der</p>

<p>Løbet af Sommeren kom Baronessen tilbage. Men inden den Tid kunde maaske alt være tabt for ham herhjemme. Netop nu — i Dag, i Morgen, i hvert Fald — inden to, tre Maaneder — maatte han have fat i den Tryllestav,] der gav ham Magt over Menneskene [og for bestandig jog Fattigdommens og Vanærens Spøgelser fra hans Vej.</p> <p>Saa opfyldt var han af disse nye, uanede Muligheder, der havde vist sig for ham, at han ganske glemte den besluttede Visit hos Familien Salomon. Først da han næsten var hjemme, huskede han paa den, — og hans Ansigt fortrak sig da i en uvilkaarlig Grimace. Han havde igen slet ingen Lyst til det Besøg. »Det kan vente,« sagde han til sig selv. Han havde paa Fornemmelsen, at han var kommen til at staa overfor en Afgørelse, og at han vilde blive nødt til at træffe Valget mellem de to Veje, der havde aabnet sig for ham, og som vistnok begge vilde kunne føre ham til Maalet men næppe lod sig forbinde. Og han var ikke et Øjeblik i Tvivl med sig selv om, hvilken af dem han i saa Fald skulde opgive.]</p>	<p>Og hvem kunde vide, hvilke Muligheder der ogsaa i Henseende til Giftermaal kunde aabne sig for ham i de aristokratiske Krese?</p> <p>Paa den anden Side: i det salomonske Hus vilde han rimeligvis træffe Børsens Matadorer, Bankernes Chefer og Byens store Industridrivende, kort sagt, den lille Kres af Pengemænd, der, naar det kom til Stykket, regerede den øvrige Verden. Selv uden al Spekulation i noget Giftermaal vilde det være af stor Betydning for ham at komme sammen med saadanne Folk og faa Lejlighed til at paavirke dem til Gunst for sit Værk. Baronessen rejste jo nu desuden bort, — og han havde ikke Tid til at vente. Idag, imorgen, i hvert Fald inden to-tre Maaneder maatte han have erobret Tryllestaven, } der gav ham Magt over Menneskene, {og som i hans Haand skulde forvandles til en Tordenkile.</p> <p>Han var kommen ud paa Torvet og saae op paa Uret i den høje Hjørnebygning. Der var endnu Tid til Visiten hos Salomons, og han bestemte sig til at gaa derhen. Men han var endnu lidt fortumlet af sin Oplevelse hos Baronessen, og han maatte først sætte sig ind i en Kafe et Øjeblik og drikke sig et Glas Øl for at falde lidt til Ro og ligesom forberede sig paa Besøget. Han havde aldrig før sat sine Ben i et jødisk Hjem, og han havde hørt saa meget om de gamle Skikke og Forskrifter, paa hvis Overholdelse der blev lagt saa stor Vægt. Det galdt jo nu om at gøre et godt</p>	<p>ogsaa i Henseende til Giftermaal kunde aabne sig for ham i de aristokratiske Krese?</p> <p>Paa den anden Side: i det salomonske Hus vilde han rimeligvis træffe Børsens Matadorer, Bankernes Chefer og Byens store Industridrivende, kort sagt, den lille Kres af Pengemænd, der, naar det kom til Stykket, regerede den øvrige Verden. Selv uden al Spekulation i noget Giftermaal vilde det være af stor Betydning for ham at komme sammen med saadanne Folk og faa Lejlighed til at paavirke dem til Gunst for sit Værk. Baronessen rejste jo nu desuden bort, — og han havde ikke Tid til at vente. Idag, imorgen, i hvert Fald inden to-tre Maaneder maatte han have erobret Tryllestaven, der gav ham Magt over Menneskene, og som i hans Haand skulde forvandles til en Tordenkile.</p> <p>Han var kommen ud paa Torvet og saae op paa Uret i den høje Hjørnebygning. Der var endnu Tid til Visiten hos Salomons, og han bestemte sig til at gaa derhen. Men han var endnu lidt fortumlet af sin Oplevelse hos Baronessen, og han maatte først sætte sig ind i en Kafe et Øjeblik og drikke sig et Glas Øl for at falde lidt til Ro og ligesom forberede sig paa Besøget. Han havde aldrig før sat sine Ben i et jødisk Hjem, og han havde hørt saa meget om de gamle Skikke og Forskrifter, paa hvis Overholdelse der blev lagt saa stor Vægt. Det galdt jo nu om at gøre et godt Indtryk, og han var ængstelig for at komme til at støde an.</p>
---	---	--

	<p>Indtryk, og han var ængstelig for at komme til at støde an.</p> <p>Efterhaanden gled han dog tilbage til sine forrige Tanker. Han kunde ikke lade være med at forundre sig over, at hint uoverlagte Ord, som var undsluppet ham den Nat hos Neergaard, havde faaet saa vidtrækkende Følger. For det fremgik jo tydelig nok af Baronessens Tale, at det særlig havde været denne henkastede Bemærkning om hans Herkomst, der havde gjort Indtryk paa Broderen. Han huskede, at han allerede dengang havde fortrudt sin Kaadmundethed men dog ikke fundet det Umagen værd at gøre Fejlen god igen. Nu ønskede han alligevel, at han havde gjort det.</p> <p>Naa! — han drak ud af sit Glas — gjort var gjort! Tvivlsomme Handlinger kunde undertiden give gode Frugter. I hvert Fald: den, der vilde frem, skulde ikke se tilbage ....}</p>	<p>Efterhaanden gled han dog tilbage til sine forrige Tanker. Han kunde ikke lade være med at forundre sig over, at hint uoverlagte Ord, som var undsluppet ham den Nat hos Neergaard, havde faaet saa vidtrækkende Følger. For det fremgik jo tydelig nok af Baronessens Tale, at det særlig havde været denne henkastede Bemærkning om hans Herkomst, der havde gjort Indtryk paa Broderen. Han huskede, at han { ^ } dengang havde fortrudt sin Kaadmundethed men dog ikke fundet det Umagen værd at gøre Fejlen god igen. Nu ønskede han alligevel, { ^ } han havde gjort det.</p> <p>Naa! — han drak ud af sit Glas — gjort var gjort! Tvivlsomme Handlinger kunde undertiden give gode Frugter. I hvert Fald: den, der vilde frem, skulde ikke se tilbage ....</p>
--	--	--

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 22, 39.

1. udgave, 2. Hefte, s. 96, l. 4 f.	2. udgave, Del I, s. 203, l. 26 f.	4. udgave, Bind I, s. 158, l. 28 f.
<p>Overvældet af Indtrykkene fra det rige Hjem og opfyldt af sin store Beslutning var Per imidlertid gaaet [hjemad.] Han havde lagt Vejen om ad nogle mennesketomme Sidegader, [da] han trængte til at være [uforstyrret. Hans Tanker bevægede sig dog ikke udelukkende om Frk. Nanny. De gjorde Afstikkere allevegne hen — til hans Studiekammerater, til den gamle Oberst og navnlig til hans Hjem — men dvælede næsten længst ved en ham ganske ubekendt Mand, Dr. Nathan.</p> <p>Sit Løfte tro havde nemlig Ivan Salomon sendt ham dennes meget omstridte Afhandling, der et Par Dage havde ligget hjemme paa hans Bord, uden at han havde gidet være over at læse den. Først den foregaaende Aften havde han givet sig til at blade i den men var da hurtigt blevet fængslet af dens Tone og Sprog, der var saa vidt forskellige fra, hvad han havde ventet sig af et saadant halvt videnskabeligt Arbejde. Han huskede de Bøger af en noget lignende Art — Martensens Etik f.Eks. — som han i sine Drengaar havde maattet læse højt for sin Fader, hvad der næppe var bleven uden</p>	<p>Overvældet af Indtrykkene fra det rige Hjem og opfyldt af sin store Beslutning var Per imidlertid gaaet { ad Hjemmet til. } Han havde lagt Vejen om ad nogle mennesketomme Sidegader, { ^ } han trængte til at være { alene. } { ^ } { Han havde nu ikke alene fundet sin } Vej { og sit } Maal { men ogsaa Midlet. } „Philip Salomons Svigersøn”, — det var Trylleordet, der skulde aabne Livets Fløjporte for ham og gøre ham Menneskene underdanige.</p> <p>Og hvorfor tvivle om sit Held? Naar han { tænkte tilbage paa sit Livs mange underlige Oplevelser, } maatte han da ikke give Ivan { Ret i de Ord, han engang havde sagt om hans Aladdinslykke? Og var der ikke som en Forudsigelse deri, } at det netop var ham, Nannys Broder, der først havde tydet Gudeskriften paa hans Pande: Jeg kommer, { ser, } sejrer!</p>	<p>Overvældet af Indtrykkene fra det rige Hjem og opfyldt af sin store Beslutning var Per imidlertid gaaet ad { Nyboder } til. Han havde lagt Vejen om ad nogle mennesketomme { Sidegader. Han } trængte til at være alene. Han havde nu ikke alene fundet sin Vej og sit Maal men ogsaa Midlet. „Philip Salomons Svigersøn”, — det var Trylleordet, der skulde aabne Livets Fløjporte for ham og gøre ham Menneskene underdanige.</p> <p>Og hvorfor tvivle om sit Held? Naar han tænkte tilbage paa sit Livs mange underlige Oplevelser, maatte han da ikke give Ivan Ret i de Ord, han engang havde sagt om hans Aladdinslykke? Og var der ikke som en Forudsigelse deri, at det netop var ham, Nannys Broder, der først havde tydet Gudeskriften paa hans Pande: Jeg kommer, ser, sejrer!</p>

Indflydelse paa hans senere Ulyst til at beskæftige sig med anden Literatur end den, der strengt vedrørte hans Fag. Nu saa' han her klart og myndigt udtalt, hvad han dels gennem egne Erfaringer havde lært om Livet, dels paa anden-tredje Haand havde tilegnet sig.

En fuld Forstaaelse af Forfatterens Tankegang havde han vel endnu langt fra. Dertil var Afhandlingen blandt andet for gennemstrøet med Fremmedord og filosofiske Udtryk, som han ikke forstod. Men han frydede sig i sit Hjærte ved at læse de vittige og skaanselsløse Angreb paa alt det, han selv hadede herhjemme, og da først og fremmest paa hele det »Sideniuske« Kleresi, i hvilket ogsaa denne Mand saa' Landets egentlige Ulykke og Skam.

Særlig opfyldt havde han været af Afhandlingens Slutning, hvori Forfatteren som Svar paa de heftige Angreb, hans literære Virksomhed havde været Genstand for, i digterisk Form gengav det første Indtryk, han havde faaet af sit Hjemland ved Tilbagekomsten fra et fleraarigt Ophold i Udlandet. Han fortalte om, hvorledes han efter en Iltogsfart forbi det genfødte Tysklands hastigt opvoksede Storbyer, gennem det myretravle Hamborg og det nyskabte Kiel, en stille Morgen var kommen med Damperen til Korsør og allerede ved Indsejlingen til den lille Byes tavse og tomme Havn havde faaet en Fornemmelse af at glide

ind i en anden Verden, i Drømmenes overjordiske Rige. Og Indtrykket havde ikke fortaget sig, da han med den frembrydende Dag kørte ind gennem Landet i et tungt rumlende Tog, der øjeblikkelig rystede alle Passagererne i Søvn, og som hvert Kvarter standsede udenfor en lille Landstation, hvor et Par Bønder med Grundtvigianske Pilegrims-Hatte og store Tobakspiber sad og ventede — ikke paa det Tog, der holdt, men paa et, der skulde komme om en Time eller to. Det var, som om han var kommen til et Land, hvor Tiden ikke længer havde Værdi for nogen, hvor alle i bogstavelig Forstand havde Evigheden for sig. Og Indtrykket holdt sig endnu, da han omsider havde naaet København og gik rundt i de snevre Gader med den stedse lige provinsielle Brolægning, hvor overhovedet intet syntes at have forandret sig i de mellemliggende Aar, hvor Butikkerne udstillede de samme hengemte Varer, og hvor Teaterplakaterne forkyndte Opførelsen af ganske de samme barnlige Ridderdramaer, som da han rejste. Det var, som om Livet havde staaet stille her, mens der ude i Evropa paa alle Omraader havde fundet en mægtig Udvikling Sted, en aandelig Revolution, der havde omskabt Samfundene og givet Menneskene højere og dristigere Maal.

Til sidst — fortalte han videre — var han kommen hen i Nærheden af Studenterforeningen paa Gammelholm og tilfældigvis netop paa den Tid af Dagen, da

han i sine Kandidataar daglig havde drukket sin Eftermiddagskaffe der sammen med nogle af sine Universitetsvenner. Idet han tænkte sig det muligt endnu at træffe en eller anden af disse gamle Bekendte, var han gaaet derind. Og stor blev nu hans Forbavselse, da han saa' næsten hele Selskabet samlet derinde omkring det samme Bord, i den samme mørke Vindueskrog, med nøjagtig den samme Gruppering, som da han for Aar tilbage forlod dem. De var vel alle bleven ældede i den forløbne Tid, en enkelt allerede graahaaret, nogle magre, de fleste fede, og saavel Ansigtsudtryk som Bevægelser og navnlig Talens selvbehagelige Langsomhed røbede en tidligt indtraadt Aandssløvhed. Men iøvrigt sad de der ganske, som havde de i alle disse Aar ikke rørt sig af Pletten. Ja, om det saa var deres Samtale, til hvilken han — ugenkendt som han var — en Stund havde siddet og Iyttet ved et af Nabobordene, bestod den af den samme ophøjede, teologisk-filosofiske Væven, hvormed de ogsaa i gamle Dage havde krydret Kaffen og Tobakken, og som røbede, at intet Bud om, hvad man i den sidste Menneskealder havde tænkt virket og digtet rundt om i Evropa, var trængt ind over dette Lands Grænser. Og i det samme forstod han, hvor han befandt sig. Han var kommen til Torneroses Rige, hvor Tiden stod stille, og hvor Fantasteriets blege Rosenflor og Spekulationens sejge, tornede Stængler lumskelig skjulte det indre Forfald. Men i det samme (saadan sluttede han) havde han ogsaa forstaaet sit Kald. Ligesom hin

»langvejsfra hjemvendende« Mand i Æventyret, der vristede Hanegals-Hornet af den sovende Portvægters Haand for at vække Kæmperne af deres Stensøvn, havde han søgt at kalde paa, hvad der endnu havde Liv herhjemme, først og fremmest paa de unge, og blandt disse navnlig paa de stærke og de stridslystne, der havde Mod til at gennemhugge og indtil den sidste Trevl at søndersplitte det BARNEDRØMMENES Puppehylster, hvori hver enkelt — som det hele Folk — sad indspundet.

Dette sidste Kamp-Opraab havde under Læsningen ganske særlig bragt Blodet op i Pers Kinder. Ligesom adskillige andre unge Mænd, der sad rundt om paa mørke Smaakamre og drømte om Hæder og Storhed, havde han følt de æggende Ord som henvendte direkte til ham og læst i dem en Bestyrkelse af sin egen Tro paa at være kaldet til paa sit Omraade at blive Morgenvækkeren og Banebryderen i dette dorske Samfund af tykblodede Præste- og Degnesønner. Han var kommen til at huske paa, hvad den gamle Oberst havde kaldt hans Projekt: en Udfordring til den hele Teknikerstand herhjemme. Og han havde sagt til sig selv: Nu vel, det skulde blive det! Han havde allerede besluttet yderligere at udvide sin Plan, saa den kom til at omfatte det hele Land og i Virkeligheden betyde en fuldkommen Revolution paa det hele Samfærdsels Omraade. Og han kendte nu ikke alene sit Livs Vej og Maal men ogsaa

<p>Midlerne.] »Philip Salomons Svigersøn«, — det var Trylleordet, der skulde aabne Livets Fløjporte for ham og gøre ham Menneskene underdanige. Og hvorfor tvivle om sit Held? Naar han [saa' tilbage paa sit Liv — og særlig paa de sidste Dages Oplevelser —] maatte han da ikke give Ivan [Ret? Ja, var der ikke som en Forudsigelse i,] at det netop var ham, Nannys Broder, der først havde tydet Gudeskriften paa hans Pande: Jeg kommer, [jeg ser, jeg] sejrer!</p>		
---	--	--

Note: Den i førsteudgaven citerede variant, hvori referatet af Nathans afhandling *Lysen* indgår, findes også i anden- og fjerdeudgaven. Indholdet i disse to udgaver er dog omorganiseret, så Pers læsning af afhandlingen kan findes fra s. 180 i andenudgavens Bind I og i fjerdeudgavens Bind I fra s. 140.

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på side: 23.

1. udgave, 3. Hefte, s. 43, l. 4 f.	2. udgave, Del I, s. 264, l. 27 f.	4. udgave, Bind I, s. 205, l. 30 f.
<p>Per [anstillede uvilkaarlig] en Sammenligning mellem dette [Ungkarlehjem] og sine egne to smaa, [fattige Nyboderstuer,] — og han grebes af en ham ellers uvant Utaalmodighed. [Ikke] fordi han paa nogen Maade misundte [Dyhring — han delte ganske den borgerlige Opfattelse af Journalisterne som halvt foragtelige Personer, en Slags Alphonser] hos den store Skøge Bysladderen eller den offentlige [Mening — men det ærgrede ham at tænke paa,] at en saadan Avissskriver allerede havde naaet en [Magt og Uafhængighed,] som han selv endnu kun kunde drømme om.</p> <p>[Først efter over et Kvarters Forløb viste Dyhring sig, lille og spændstig, klædt i et Par posede, lysegraa Benklæder, Laksko] og en kort, kraprød Hjemmejakke med sorte Silkeopslag. [Han ytrede aldeles ingen Overraskelse over Pers Besøg men sagde — som sandt var — at han havde ventet ham, Saa almindelig Fordømmelsesdommen over ham og den moderne Journalistik end var, hændte det ham nemlig saare sjælden, at han berømmede nogen i sin Avis, uden at vedkommende straks indfandt sig hos ham for at gøre en allerunderdanigst Takkevisit.</p>	<p>Per { kunde ikke lade være med i sit stille Sind at anstille } en Sammenligning mellem dette { Hjem } og sine egne to smaa, { mørke Kamre } — og han grebes af en ham ellers uvant Utaalmodighed. { Det var ikke, } fordi han paa nogen Maade misundte { et Menneske som Dyhring, der i hans Øjne var en halvt foragtelig Person, en Slags Alfons } hos den store Skøge Bysladderen eller den offentlige { Mening. Men det harmede ham, } at en saadan ussel Avissskriver allerede havde naaet en { Uafhængighed og Magtstilling, } som han selv endnu kun kunde drømme om.</p> <p>{ Endelig kom Dyhring ind: lille og spændstig, — en Taagænger — klædt i chokoladefarvede Benklæder, Safianstøfler } og en kort, kraprød Hjemmejakke med sorte Silkeopslag. { „Hvormed kan jeg være Dem til Tjeneste, Hr. Sidenius?“ spurgte han som den, der var vant til at modtage Ansøgere. „Vil De ikke tage Plads.“</p> <p>Disse to } omtrent jævnaldrende unge Mænd, der satte sig der overfor hinanden, hver i sin himmelblaa Silkelænestol, og kastede Benene overkors, havde { — } trods al ydre Ulighed — { ikke saa lidt tilfælles. } Otto Dyhring var { ^ } ligesom Per { et</p>	<p>Per kunde ikke lade være med i sit stille Sind at anstille en Sammenligning mellem dette Hjem og sine egne to smaa, mørke Kamre — og han grebes af en ham ellers uvant Utaalmodighed. Det var ikke, fordi han paa nogen Maade misundte et Menneske som Dyhring, der i hans Øjne var en halvt foragtelig Person, en Slags Alfons hos den store Skøge Bysladderen eller den offentlige Mening. Men det harmede ham, at en saadan ussel Avissskriver allerede havde naaet en Uafhængighed og Magtstilling, som han selv endnu kun kunde drømme om.</p> <p>Endelig kom Dyhring ind: lille og spændstig, — en Taagænger — klædt i chokoladefarvede Benklæder, Safianstøfler og en kort, kraprød Hjemmejakke med sorte Silkeopslag.</p> <p>„Hvormed kan jeg være Dem til Tjeneste, Hr. Sidenius?“ spurgte han som den, der var vant til at modtage Ansøgere. „Vil De ikke tage Plads.“</p> <p>Disse to omtrent jævnaldrende unge Mænd, der satte sig der overfor hinanden, hver i sin himmelblaa Silkelænestol, og kastede Benene overkors, havde { ^ } trods al ydre Ulighed { ^ } ikke saa lidt tilfælles. Otto Dyhring var ligesom Per et hjemløst Barn. Han var Søn af en forgældet og</p>

Den flotte Lejlighed og den lange Ventetid havde dog tilsidst gjort Per saa fortrædelig, at han næsten glemte at takke og straks begyndte i ret udfordrende Tone at kritisere »Falkens« Artikel og beklage sig over dens Meningsløshed.

Dyhring hørte en Stund ganske ligegyldig paa ham og bad ham derpaa med den elskværdigste Haandbevægelse at tage Plads.

Disse to,] omtrent jævnaldrende unge Mænd, der satte sig der overfor hinanden, hver i sin himmelblaa Silkelænestol, og kastede Benene overkors, havde trods al ydre Ulighed — [en hel Del tilfælles, ligesom deres Livsforhold oprindelig ikke havde været synderlig forskellige.] Otto Dyhring var [—] ligesom Per [— et] hjemløst Barn, Søn af en forgældet og udsvævende Officer, der efter [et Par Aars Ægteskab] havde lagt sin Kone i Graven og siden var død for egen Haand. [Efter at være bleven opdraget hos nogle] Slægtninge i Provinsen [var den unge Otto i Attenaarsalderen] kommen til København som Student, fattig og [forsømt] men — ligesom Per — fast besluttet paa for enhver Pris at gøre sin Lykke og skaffe sig Oprejsning for Barndomstidens Afsavn og Ydmygelser. [Uden Anfægtelser af nogen Art og med en instinktmæssig] Fornemmelse af, hvor Aladdinlampen for Tiden laa skjult, havde han kastet sig ind i Journalistiken, der netop i de Aar efter udenlandsk Mønster havde brudt Politikens Overmagt og lagt Hovedvægten paa et mangfoldigt, literært bearbejdet Nyhedsstof. Uden [at eje nogen

hjemløst Barn. Han var } Søn af en forgældet og udsvævende Officer, der efter { faa Aars Ægteskab } havde lagt sin Kone i Graven og siden var død for egen Haand. { ^ } Slægtninge i Provinsen { havde givet ham Naadsensbrød, og atten Aar gammel var han } kommen til København som Student, fattig og { forsømt, } men — ligesom Per — { opfyldt af de dristigste Forventninger og } fast besluttet paa for enhver Pris at gøre sin Lykke og skaffe sig Oprejsning for Barndomstidens Afsavn og Ydmygelser. { Med en soldatermæssig Koldblodighed, der ikke kendte til Anfægtelser, og med en instinktsikker } Fornemmelse af, hvor Aladdinlampen for Tiden laa skjult, havde han kastet sig ind i Journalistiken, der netop i de Aar efter udenlandsk Mønster havde brudt Politikens Overmagt og lagt Hovedvægten paa et mangfoldigt, literært bearbejdet Nyhedsstof. Uden { særlig mærkelige Evner som Skribent men med de Uinteresseredes vevre Smidighed havde han — støttet af et Ydre, der behagede } Kvinderne — hurtig opnaet en indflydelsesrig Stilling ved et af Hovedstadens toneangivende Blade og udnyttede den hensynsløst, ganske ubekymret af Borgerskabets { Fordømmelse. } Allerede fra sit enogtyvende Aar havde han haft en Aarsindkomst, der { ^ } nærmede sig en Ministergage. Teaterdirektørerne kappedes om at spille hans { Farcebearbejdelser; } Bogforlæggerne tilkøbte sig { hans Bevaagenhed ved at udgive hans (af en eller anden fattig Sproglærer besørgede) }

udsvævende Officer, der efter faa Aars Ægteskab havde lagt sin Kone i Graven og siden var død for egen Haand. Slægtninge i Provinsen havde givet ham Naadsensbrød, og atten Aar gammel var han kommen til København som Student, fattig og forsømt, men — ligesom Per — opfyldt af de dristigste Forventninger og fast besluttet paa for enhver Pris at gøre sin Lykke og skaffe sig Oprejsning for Barndomstidens Afsavn og Ydmygelser. Med en soldatermæssig Koldblodighed, der ikke kendte til Anfægtelser, og med en instinktsikker Fornemmelse af, hvor Aladdinlampen for Tiden laa skjult, havde han kastet sig ind i Journalistiken, der netop i de Aar efter udenlandsk Mønster havde brudt Politikens Overmagt og lagt Hovedvægten paa et mangfoldigt, literært bearbejdet Nyhedsstof. Uden særlig mærkelige Evner som Skribent men med de Uinteresseredes vevre Smidighed havde han — støttet af et Ydre, der behagede Kvinderne — hurtig opnaet en indflydelsesrig Stilling ved et af Hovedstadens toneangivende Blade og udnyttede den hensynsløst, ganske ubekymret af Borgerskabets Fordømmelse. Allerede fra sit enogtyvende Aar havde han haft en Aarsindkomst, der nærmede sig en Ministergage. Teaterdirektørerne kappedes om at spille hans Farcebearbejdelser; Bogforlæggerne tilkøbte sig hans Bevaagenhed ved at udgive hans { ^ } Oversættelser, { som besørgedes af en eller anden fattig Sproglærer; } Skuespillere og

<p>stor Begavelse men med Evne til at føre en letløbende Pen havde han — støttet af et smidigt Væsen og et Ydre, der bedaarede] Kvinderne — hurtig opnaaet en indflydelsesrig Stilling ved et af Hovedstadens toneangivende Blade og udnyttede den hensynsløst, ganske uanfægtet af Borgerskabets [Dom.] Allerede fra sit enogtyvende Aar havde han haft en Aarsindkomst, der [i Størrelse] nærmede sig en Ministergage. Teaterdirektørerne kappedes om at spille hans [Farce-Bearbejdelser;] Bogforlæggerne tilkøbte sig [i dyre Domme hans Bevaagenhed ved at udgive hans af andre besørgede] Oversættelser; Skuespillere og [Varietésangerinder,] unge Digtere og graanende Jubilarer, Bitterfabrikanter og Cirkusdirektører, ... alle bejlede de til hans Gunst, viste ham alleslags Opmærksomheder, [undertiden i Form af Gaver eller] (for Kvindernes Vedkommende) ved Ydelser <i>in natura</i>. Som en ung Gud [skred han frem] i sin uanfægtelige Sorgløshed — tilbedt og afskyet, misundt og foragtet — levende [højt] paa Menneskenes Dumhed, Forfængelighed, [Fejhed] og Hykleri.</p>	<p>Oversættelser; Skuespillere og { Varietésangerinder, } unge Digtere og graanende Jubilarer, Bitterfabrikanter og Cirkusdirektører, ... alle bejlede de til hans Gunst, viste ham alleslags Opmærksomheder, { for Kvindernes Vedkommende } ved Ydelser <i>in natura</i>. Som en ung Gud { tronede han højt } i sin uanfægtelige Sorgløshed — tilbedt og afskyet, misundt og foragtet — levende { kongeligt } paa Menneskenes Dumhed, Forfængelighed, { Fejhed } og Hykleri.</p>	<p>Varietésangerinder, unge Digtere og graanende Jubilarer, Bitterfabrikanter og Cirkusdirektører, ... alle bejlede de til hans Gunst, viste ham alleslags Opmærksomheder, for Kvindernes Vedkommende { oftest ved Ydelser <i>in natura</i>. } Som en ung Gud tronede han højt i sin uanfægtelige Sorgløshed — tilbedt og afskyet, misundt og foragtet — levende kongeligt paa Menneskenes Dumhed, Forfængelighed, Fejhed og Hykleri.</p>
---	---	---

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på side: 24.

1. udgave, 4. Hefte, s. 6, l. 3 f.	2. udgave, Del II, s. 9, l. 23 f.	4. udgave, Bind I, s. 268, l. 1 f.
<p style="text-align: right;"><i>17de Oktb.</i></p> <p>[Jeg har nu taget min Beslutning.] Jeg har lejet et Par Værelser i Karlsstrasse 25 (Adresse: Frau Kumminach, zweite Treppe [links] og bliver foreløbigt] her i Berlin. [Jeg føler Trang til at fylde mine Lunger med Storstadsluft, inden jeg drager ud i Provinserne. Der er noget ved Livet] her, der elektriserer mig [indvendig, — jeg] kan ligefrem fornemme, hvordan jeg [hver Dag] bliver ladet med Lyn og Torden. [Herre Jesus, hvilket] Donnerwetter [jeg ofte føler] Lyst til at sende hjem over Østersøen til vore lumre Kalveboder! Sete herfra tager [Forholdene og Menneskene derhjemme i vort lille Degneland] sig dobbelt landsbyagtige ud. Folkene her, lige ned til [Gadefejernes rapfodede Kompagni,] har et ganske anderledes Snit paa sig. [Derhjemme kan selv Østergadelapsene dog aldrig helt afstryge det oprindelige Præg] af et Guds Ord fra Landet. [Om det saa er vore Løjtnanter, saa ligner de jo — Gud forlade mig det! — mest af alt] uniformerede Seminarister.</p>	<p style="text-align: right;">17de Oktb.</p> <p>{ ^ } Jeg har lejet et Par Værelser i Karlsstrasse 25 (Adresse: Frau Kumminach, zweite Treppe { links }. Jeg har besluttet mig til foreløbigt at blive } her i Berlin. { Der er noget ved Livet og Larmen } her, der elektriserer mig { indvendig. Jeg } kan ligefrem fornemme, hvordan jeg { i denne Storstadsluft } bliver ladet med Lyn og Torden. { Herrrrrich! Hvilket } Donnerwetter { jeg faar } Lyst til at sende hjem over Østersøen til vore lumre Kalveboder! Sete herfra tager { Forhold og Mennesker derhjemme } sig dobbelt landsbyagtige ud. Folkene her, lige ned til { Gadefejerne, ^ } har et ganske anderledes Snit paa sig. { Om det saa er vores Østergade-Løver, bliver der ved at hænge noget over dem } af et Guds Ord fra Landet. { Eller sammenlign vore Løjtnanter med en tysk Officer i hans lange Kappe med de store, blodrøde Opslag, saa ligner de Gud hjælpe mig } uniformerede Seminarister.</p>	<p style="text-align: right;">17de Oktb.</p> <p>Jeg har lejet et Par Værelser i Karlsstrasse 25 (Adresse: Frau Kumminach, zweite Treppe links). Jeg har besluttet mig til foreløbigt at blive her i Berlin. Der er noget ved Livet og Larmen her, der elektriserer mig indvendig. Jeg kan ligefrem fornemme, hvordan jeg { ^ } bliver ladet med Lyn og Torden. Herrrrrich! Hvilket Donnerwetter jeg faar Lyst til at sende hjem over Østersøen til vore lumre Kalveboder! Sete herfra tager Forhold og Mennesker derhjemme sig dobbelt landsbyagtige ud. Folkene her, lige ned til Gadefejerne, har et ganske anderledes Snit paa sig. Om det saa er vores Østergade-Løver, bliver der ved at hænge noget over dem af et Guds Ord fra Landet. Eller sammenlign vore Løjtnanter med en tysk Officer i hans lange Kappe med de store, blodrøde Opslag, saa ligner de Gud hjælpe mig uniformerede Seminarister.</p>

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 24, 40.

1. udgave, 4. Hefte, s. 32, l. 10 f.	2. udgave, Del II, s. 24, l. 29 f.	4. udgave, Bind I, s. 279, l. 22 f.
<p>[Hendes Datter, den nittenaarige Arving til halvtresindstve Millioner, hvem Pers øjne den hele Aften forfulgte, var ganske] en Modsætning til [hende: en stille, fin og yndefuld Skabning, der] med Skyhed iagttog [de unge Mænd, hvem Moderen udmærkede. Per, der et Par Gange under Samtalen med Gehejmecommerceraadinden] greb [den unge Pige i at betragte ham, misforstod imidlertid Blikkets Betydning og gik om Natten hjem med Hovedet snurrende af de dristigste [Drømme.]</p> <p>Han mindedes Onkel Heinrichs Fortælling om den fattige Østerriger i New York, der vandt den amerikanske [Petroleumskonges] Datter og nu var en af Verdens regerende Pengefyrster. [Og han tænkte paa den gale Baronesse v.Adlersborg og paa den Plan til en Navneforandring, som samme snilde Onkel havde indgivet ham.</p> <p>Ogsaa paa Jakobe tænkte han under disse Overvejelser, dog uden synderligt Samvittighedsnag. Han søgte ingen Besmykkelse men tilstod aabent for sig selv, at han ikke vilde betænke sig paa at bryde med hende, dersom der skulde aabne sig videre Udsigter for ham. Han var endog overbevist om, at hun selv vilde finde dette</p>	<p>{ Per selv havde imidlertid kun Øje for Husets Datter, en nittenaarig Rødtop, der ganske var } en Modsætning til { Moderen: en stille, fin, yndefuld lille Skabning, der næsten } med Skyhed iagttog { enhver Mand, som nærmede sig hende. Hun var ligesom Moderen pragtfuldt klædt og skamløst blottet, saadan som Hofmoden fordrede det; men hun syntes selv trykket af sin Halvnøgenhed og dækkede saa vidt muligt Barmen med sin Vifte.</p> <p>Per havde kun akkurat haft Lejlighed til at bukke for hende ved Modtagelsen, og han var ikke engang sikker paa, at hun havde genkendt ham. Siden havde hun uafbrudt været belejret af uniformerede og fornemt udseende Kavalerer, og han havde tilsidst helt opgivet at nærme sig hende. Men under Koncerten } greb { han hende to Gange i at betragte ham i Smug, og at hendes Blik virkelig ikke helt tilfældigt var kommen til at hvile paa ham, røbede hun selv den sidste Gang ved den hastige Maade, hvorpaa hun tog Øjnene til sig. Ja, Per mente bestemt at kunne se, at hun blev lidt rød.</p> <p>Da han ud paa Natten — i en let Champagnerus — gik hjem fra Selskabet, snurrede det i hans Hoved af } de dristigste</p>	<p>Per selv havde imidlertid kun Øje for Husets Datter, en nittenaarig Rødtop, der ganske var en Modsætning til Moderen: en stille, fin, yndefuld lille Skabning, der næsten med Skyhed iagttog enhver Mand, som nærmede sig hende. Hun var ligesom Moderen pragtfuldt klædt og skamløst blottet, saadan som Hofmoden fordrede det; men hun syntes selv trykket af sin Halvnøgenhed og dækkede saa vidt muligt Barmen med sin Vifte.</p> <p>Per havde kun akkurat haft Lejlighed til at bukke for hende ved Modtagelsen, og han var ikke engang sikker paa, at hun havde genkendt ham. Siden havde hun uafbrudt været belejret af uniformerede og fornemt udseende Kavalerer, og han havde tilsidst helt opgivet at nærme sig hende. Men under Koncerten greb han hende to Gange i { at } at betragte ham i Smug, og at hendes Blik virkelig ikke helt { tilfældig } var kommen til at hvile paa ham, røbede hun selv den sidste Gang ved den hastige Maade, hvorpaa hun tog Øjnene til sig. Ja, Per mente bestemt at kunne se, at hun blev lidt rød.</p> <p>Da han ud paa Natten — i en let Champagnerus — gik hjem fra Selskabet, snurrede det i hans Hoved af de dristigste</p>

ganske rimeligt og forstaa, hvormeget det betød for ham og for Fremtidens Sag, om han kunde vinde en saadan Sejr her i selve Berlin. Og her var dog virkelig et Maal at kæmpe for. Friherre von Adlersborg. Med dette Navn og Gehejmecommerceraadens Millioner vilde Fyrstemagt være ham vis!

Endnu havde han jo ganske vist] kun lidt at bygge paa, [... blot] et stjaalent Sideblik. Men havde han haft mere, [da han i sin Tid lagde an paa Jakobe? Ingenlunde. Tværtimod. Og dog havde han den Gang uden Anstrengelse baaret Sejren hjem!

{ Tanker. Skulde der her være en Chance for ham? ... } Han mindedes Onkel Heinrichs Fortælling om den fattige Østerriger i New York, der vandt den amerikanske { Petroleumkonges } Datter og nu var en af { den nye } Verdens regerende Pengefyrster. { Den unge Pige her var Arving til mindst halvtresindstyve Millioner. Halvtresindstyve Millioner og en henrivende Brud! Det kunde nok friste til et Forsøg! ... Snak! Vanvid! ... Og dog! Han havde jo hidtil haft Lykken med sig i alt, hvad han for Alvor havde villet. Han havde endnu ikke gjort Ivans Profeti tilskamme: Kommer, ser, sejrer.

Rigtignok var der Hensynet til Jakobe — han havde ingenlunde glemt det, — og det var naturligvis en alvorlig Hindring. Men han vilde dog spørge, om man absolut var nødt til at lade sig binde af sin Fortid, naar der uanet aabnede sig saa glimrende Udsigter for En. Ja, havde han Lov til at give Afkald paa en saadan Fremtid? Kunde han forsvare det for den Sag, han havde viet sin Kraft? Ved Gud, han holdt meget af Jakobe. Hendes udmærkede Egenskaber forstod han fuldt ud at skatte, og det vilde gaa ham forfærdelig nær til Hjertet at forlade hende. Men alle personlige Følelser maatte underordne sig Hensynet til det almene Vel, — det vilde Jakobe sikkert selv forstaa og billige. Halvtresindstyve Millioner! En saadan Sum vilde i et lille Land som Danmark skaffe sin Mand en sand kongelig Magt. Hvad vilde han ikke kunne udrette derhjemme med de

Tanker. Skulde der her være en Chance for ham? . . . Han mindedes Onkel Heinrichs Fortælling om den fattige Østerriger i New York, der vandt den amerikanske Petroleumkonges Datter og nu var en af den nye Verdens regerende Pengefyrster. Den unge Pige her var Arving til mindst { halvtredsindstyve } Millioner. { Halvtredsindstyve } Millioner og en henrivende Brud! Det kunde nok friste til et Forsøg! ... Snak! Vanvid! ... Og dog! Han havde jo hidtil haft Lykken med sig i alt, hvad han for Alvor havde villet. Han havde endnu ikke gjort Ivans Profeti tilskamme: Kommer, ser, sejrer.

Rigtignok var der Hensynet til Jakobe — han havde ingenlunde glemt det, — og det var naturligvis en alvorlig Hindring. Men han vilde dog spørge, om man absolut var nødt til at lade sig binde af sin Fortid, naar der uanet aabnede sig saa glimrende Udsigter for En. Ja, havde han Lov til at give Afkald paa en saadan Fremtid? Kunde han forsvare det for den Sag, han havde viet sin Kraft? Ved Gud, han holdt meget af Jakobe. Hendes udmærkede Egenskaber forstod han fuldt ud at skatte, og det vilde gaa ham forfærdelig nær til Hjertet at forlade hende. Men alle personlige Følelser maatte underordne sig Hensynet til det almene Vel, — det vilde Jakobe sikkert selv forstaa og billige. { Halvtredsindstyve } Millioner! En saadan Sum vilde i et lille Land som Danmark skaffe sin Mand en sand kongelig Magt. Hvad vilde

	<p>Penge! Hvilken Hjælp i den store Frigørelseskamp, som jo netop Jakobe mere end Nogen ønskede Held og Fremgang! — —</p> <p>Han havde ingen Lyst til at gaa hjem og drev ned gennem <i>Unter den Linden</i>, hvor der endnu var livligt i Kafeerne og paa Vinstuerne. Han plejede ellers saa vidt muligt at undgaa disse elegante Strøg-Restavrationer, der gav saa Pokkers lidt for Skillingen. Med al sin Trang til at optræde som Verdensmand havde han en indgroet Ulyst til at give Penge ud, og i Grunden befandt han sig altid bedst i Fritjofs Kunstnerknejspe, hvor han fik en Halvpunds-Bøf med Spejlæg, et nævestort Rundstykke, en Skive Ost, to Krus Øl og et mildt Smil af Kelnersken, altsammen for to Mark. Men i denne Nats Champagnestemning strøg han trodsigt alle smaaborgerlige Fornemmelser af sig og gik ind i en af de fornemste Officers-Vinstuer i Nærheden af Hovedvagtten.</p> <p>Ved en halv Flaske isafkølet »Vix Bara« og under et livligt Rykind af silke- og sabelraslende Par fortsatte han her sine Selvovertalelser. Den Barontitel, hvorpaa Onkel Heinrich havde givet ham Anvisning, spøjte ham især i Hovedet. Nu vilde den virkelig kunne blive ham til Gavn! Uden et fornemt Navn opnaedes der næppe noget i disse Krese. Men var han først Baron, frygtede han intet Medbejlerskab. — — Ganske vist, han havde endnu } kun lidt at bygge paa, { bare } et stjaalent Sideblik. Men</p>	<p>han ikke kunne { udrette } derhjemme med de Penge! Hvilken Hjælp i den store Frigørelseskamp, som jo netop Jakobe mere end { nogen } ønskede Held og Fremgang!— { ^ }</p> <p>Han havde ingen Lyst til at gaa hjem og drev ned gennem { <i>Unter den Linden</i>, } hvor der endnu var livligt i Kafeerne og paa Vinstuerne. Han plejede ellers saa vidt muligt at undgaa disse elegante Strøg-Restavrationer, der gav saa Pokkers lidt for Skillingen. Med al sin Trang til at optræde som Verdensmand havde han en indgroet Ulyst til at give Penge ud, og i Grunden befandt han sig altid bedst i Fritjofs Kunstnerknejspe, hvor han fik en Halvpunds-Bøf med Spejlæg, et nævestort Rundstykke, en Skive Ost, to Krus Øl og et mildt Smil af Kelnersken, altsammen for to Mark. Men i denne Nats Champagnestemning strøg han trodsigt alle smaaborgerlige Fornemmelser af sig og gik ind i en af de fornemste Officers-Vinstuer i Nærheden af Hovedvagtten.</p> <p>Ved en halv Flaske isafkølet »Vix Bara« og under et livligt Rykind af silke- og sabelraslende Par fortsatte han her sine Selvovertalelser. Den Barontitel, hvorpaa Onkel Heinrich havde givet ham Anvisning, spøjte ham især i Hovedet. Nu vilde den virkelig kunne blive ham til Gavn! Uden et fornemt Navn opnaedes der næppe noget i disse Krese. Men var han først Baron, frygtede han intet Medbejlerskab. — —</p>
--	---	--

	<p>havde han haft mere, { ja havde han blot haft saa meget, da han i sin Tid kastede sine Øjne paa Jakobe? Han skulde blot frygtløs stole paa sin Pagt med Lykken. Og saa blive sit Valgsprog tro: Jeg <i>vil!</i></p>	<p>Ganske vist, han havde endnu kun lidt at bygge paa, bare et stjaalent Sideblik. Men havde han haft mere, ja havde han blot haft saa meget, da han i sin Tid kastede sine Øjne paa Jakobe? Han skulde blot frygtløs stole paa sin Pagt med Lykken. Og saa blive sit Valgsprog tro: Jeg <i>vil!</i></p>
--	--	--

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 25, 41 og 47.

1. udgave, 4. Hefte, s. 80, l. 21 f.	2. udgave, Del II, s. 57, l. 13 f.	4. udgave, Bind I, s. 303, l. 10 f.
<p>[<i>À propos</i> min Værtinde, saa skal jeg fortælle dig et betegnende lille Træk af moderne Storstadsliv. Da jeg i sin Tid lejede hos hende, betingede jeg mig, at jeg blev ene her og ikke fik Medlogerende, der kunde forstyrre mig i mit Arbejde. Den gamle Heks (hun er] et lille lasket [Fruentimmer, sort som Jorden og] med en nævestor Svulst paa den ene Side af [Halsen) fremviste den Gang til min Beroligelse et Politi-Dokument, ifølge hvilket det ikke var hende tilladt at have mere end een Logerende, og forresten bestaar ogsaa] Lejligheden kun af [mine to smaa Værelser og et uselt] lille, gravmørkt [Hummer] bagved Køkkenet, hvor der akkurat [kan staa en smal Jernseng. Ikke desmindre havde jeg ikke været her] mange Dage, før [jeg forstod, at der husedes] endnu eet Menneske i Lejligheden. [Jeg kunde nemlig om Natten høre] en hul Mandfolkehoste [oppe fra noget, som kaldes »die Boden«, og som er en Slags Hylde eller Skab oppe under Forstueloftet, bestemt til at sætte Kasser og andet Skrammel op paa. Da jeg havde været her endnu nogle Dage, vidste jeg, at der maatte ligge endogsaa to Mandfolk deroppe, før jeg hørte en Nat samtidig med den hule Hoste en dyb og tryk Snorken. Da jeg nu tog Kællingen i Forhør, svor hun med</p>	<p>{ Hans Værtinde, Fru Kumminach — } et lille lasket { og uvasket Fruentimmer } med en nævestor Svulst paa den ene Side af { Halsen — kogte Surkaal den hele Dag; hans Kakkelovn røg, og oppe fra Etagen ovenover, hvor der var Systue, lød der fra Morgen til Aften en ensformig Dur af en halv Snes Symaskiner, der til Tider gjorde ham halvt forrykt.</p> <p>Stærkt modtagelig for Indtryk, som han i det hele var bleven, opdagede han efterhaanden Skyggesiderne ved det moderne Storstadsliv. Ikke længe efter sin Tilbagekomst fik han saaledes ved en Række Smaabegivenheder et ganske fortroligt Indkig i en Millionbefolknings Levevis og Livsvilkaar, og det virkede ret uhyggeligt paa ham.</p> <p>Han havde, da han i sin Tid lejede sine Værelser, udtrykkelig stillet den Betingelse, at han ikke fik Medlogerende, der kunde forstyrre ham i Arbejdet, og hans Værtinde havde ogsaa højtidelig lovet dette, ja endog fremvist et Politidokument, hvoraf det fremgik, at det ikke var hende tilladt at udleje mere end netop de to Smaaværelser, der nu var hans. Iøvrigt bestod hele } Lejligheden kun af { disse Værelser og saa et } lille,</p>	<p>Hans Værtinde, Fru Kumminach — et lille lasket og { uvadsket } Fruentimmer med en nævestor Svulst paa den ene Side af Halsen — kogte Surkaal den hele Dag; hans Kakkelovn røg, og oppe fra Etagen ovenover, hvor der var Systue, lød der fra Morgen til Aften en ensformig Dur af en halv Snes Symaskiner, der til Tider gjorde ham halvt forrykt.</p> <p>Stærkt modtagelig for Indtryk, som han i det hele var bleven, opdagede han efterhaanden Skyggesiderne ved det moderne Storstadsliv. Ikke længe efter sin Tilbagekomst fik han saaledes ved en Række Smaabegivenheder et ganske fortroligt Indkig i en Millionbefolknings Levevis og Livsvilkaar, og det virkede ret uhyggeligt paa ham.</p> <p>Han havde, da han i sin Tid lejede sine Værelser, udtrykkelig stillet den Betingelse, at han ikke fik Medlogerende, der kunde forstyrre ham i Arbejdet, og hans Værtinde havde ogsaa højtidelig lovet dette, ja endog fremvist et Politidokument, hvoraf det fremgik, at det ikke var hende tilladt at udleje mere end netop de to Smaaværelser, der nu var hans. Iøvrigt bestod hele Lejligheden kun af disse Værelser og saa et lille, gravmørkt</p>

tre snavsede Fingre i Vejret, at jeg gjorde hende den skammeligste Uret; og dog er jeg ikke sikker paa, om hun ikke har] endnu flere Nattægæster forputtet omkring i Lejlighedens Huller og Kroge. [Det skal nemlig være almindeligt her, at den egentlige Logerende blot er et Skærnbrædt] for en ukontrolleret Herbergeren af den Slags omflakkende Eksistenser, hvoraf [det jo vrimler i en Storstad; — jeg mener ikke Sjovere og den øvrige Arbejderbærme (den har skam ikke et saa fint Nattekvater!) men forholdsvis velklædte] Mennesker: Kommis'er, Fabriksarbejdere, [Barbersvende og Opvartere, alle saadanne Folk, for hvem noget som et Hjem er en urimelig Luksus. De tilbringer] deres Fritid paa Gaden, i Ølkipperne, paa Dansebulerne og i offentlige Huse og [driver ud paa Natten hen til deres billigst mulige »Schlafstelle«, som de tidligt om Morgenen igen forlader. De ejer kun, hvad de har paa sig, og flytter fra Bydel til Bydel med en Times Varsel. Det er en Levevis, der er] dem paatvungen af Eksistenskampen i disse Millionbyer, og som derfor [hurtigt falder] dem naturlig. [Udviklingen af det moderne Industrisamfund kræver jo, at dets Arbejdshære af Hensyn til de hurtigt skiftende Konjunkturer er saa mobile som muligt. Den »Stabilitet« i Arbejderforholdene, som saa mange raaber paa, vilde i vor Tid være ensbetydende med Stagnation. En af de store Verdensfabriker f. Eks. maa kunne være istand til i Løbet af fireogtyve Timer at

gravmørkt { Rum } bagved Køkkenet, hvor der akkurat { kunde staa en Smule Jernseng, og hvor Værtinden selv boede. Ikke destomindre havde han ikke været der } mange Dage, før { det stod ham klart, at der husedes i det mindste } endnu eet Menneske i Lejligheden. { Han var nemlig nogle Gange bleven vækket om Natten af } en hul Mandfolkehoste { og opdagede tilsidst, at den kom fra Forstuen eller rettere fra Rummet mellem dennes Loft og et skabliggende Aflukke derude, der tjente til Garderobe. Han havde da taget Værtinden i Forhør, men den mundrappe Kælling svor højt og helligt paa, at han gjorde hende Uret; selv da han nu en Søndag Morgen overraskede en ung, blegnæbbet Fyr ude i Køkkenet, hvor han sad i Skjortearmer foran en Spejlstump og friserede sig, havde hun straks en Forklaring paa rede Haand. Han opgav herefter at komme tilbunds i Sagen, og det skønt han ikke var sikker paa, at hun ikke havde } endnu flere Nattægæster forputtet omkring i Lejlighedens Huller og Kroge. { En Nat hørte han nemlig samtidig med denne Hosten en dyb og tryk Snorken, der, saa vidt han kunde skønne, ikke kom fra Værtindens Kammer. Ved at forhøre sig hos andre fik han oplyst, at den egenlige Logerende mange Steder blot tjente til Skærnbræt } for en ukontrolleret Herbergeren af den Slags omflakkende Eksistenser, hvoraf { en Storstad vrimler, — ikke Sjovere eller professionelle Lediggængere, „der sandelig ikke havde saa

Rum bagved Køkkenet, hvor der akkurat kunde staa en Smule Jernseng, og hvor Værtinden selv boede. Ikke destomindre havde han ikke været der mange Dage, før det stod ham klart, at der husedes i det mindste endnu eet Menneske i Lejligheden. Han var nemlig nogle Gange bleven vækket om Natten af en hul Mandfolkehoste og opdagede tilsidst, at den kom fra Forstuen eller rettere fra Rummet mellem dennes Loft og et skabliggende Aflukke derude, der tjente til Garderobe. Han havde da taget Værtinden i Forhør, men den mundrappe Kælling svor højt og helligt paa, at han gjorde hende Uret; selv da han nu en Søndag Morgen overraskede en ung, blegnæbbet Fyr ude i Køkkenet, hvor han sad i Skjortearmer foran en Spejlstump og friserede sig, havde hun straks en Forklaring paa rede Haand. Han opgav herefter at komme tilbunds i Sagen, og det skønt han ikke var sikker paa, at hun ikke havde endnu flere Nattægæster forputtet omkring i Lejlighedens Huller og Kroge. En Nat hørte han nemlig samtidig med denne Hosten en dyb og tryk Snorken, der, saa vidt han kunde skønne, ikke kom fra Værtindens Kammer. Ved at forhøre sig hos andre fik han oplyst, at den egenlige Logerende mange Steder blot tjente til { Skærnbrædt } for en ukontrolleret Herbergeren af den Slags omflakkende Eksistenser, hvoraf en Storstad vrimler, { ofte } { ^ } forholdsvis velholdne unge Mennesker: Kommis'er, Fabriksarbejdere, Barbersvende, Opvartere o.lign., for hvem det at have et Hjem var

forøge eller formindske sin Produktionsmængde med Hundreder af Hænders Arbejde. Det er derfor absolut nødvendigt, at der altid findes Overflod af Arbejdskraft paa Markedet, Skarer af erhvervsløse, der til Bedste for Samfundsudviklingen gaar omkring og sulter; og den, der er] vant til at leve Tilfældighedernes Liv paa Gaden og i det hele [er friest i sine Bevægelser, har den største Modstandsdygtighed under saadanne uundgaelige »Spasere«-tider og skaffer sig hurtigst nyt Erhverv. Muligvis kan man ikke kalde disse Forhold ideale; men de er paabudte af Nødvendigheden, og det nytter ikke — som Fritjof f.Eks. — i den Anledning at raabe op om de store Kulturcentrers forgyldte Elendighed. Helt uden Ofre naaes intet virkeligt Fremskridt, endsige da et saa mægtigt som det, hvortil vor Tid er Vidne. Tryghed, hjemlig] Hygge, Fred og [Hvile vil for Størsteparten af Befolkningen efterhaanden blive ganske] fremmede Begreber, der [tilsidst end ikke fremkalder noget] Savn. [Men hvad er der da egentlig] at jamre over? Der [foregaar] en Smagsforandring, det [er] det hele!

Naa, men jeg er nok kommen for langt bort fra det, jeg vilde fortælle. Altsaa: For nogen Tid siden ringede det om Morgenens paa Forstuedøren, og jeg kunde fra min Seng høre, at en Politibetjent spurgte om en »Barbierveselle«,] der om Natten var bleven bragt til [*Charité* (et Hospital tæt herved) og

fint et Nattekvarter”, men forholdsvis velholdne unge } Mennesker: Kommis'er, Fabriksarbejdere, { **Barbersvende, Opvartere o.lign., for hvem det at have et Hjem var en overflødig Luksus. De tilbragte** } deres Fritid paa Gaden, i Ølkipperne, paa Dansebulerne og i offentlige Huse { **og havde saa et eller andet Sted Adgang til en Soveplads, hvor de tilbragte nogle Nattetimer. De ejede kun, hvad de bar paa sig, og flyttede fra Bydel til Bydel uden Varsel. Det var en Levevis, der var** } dem paatvungen af Eksistenskampen i disse Millionbyer, og som derfor { **hurtig faldt** } dem naturlig. { **Den, som var** } vant til at leve Tilfældighedernes Liv paa Gaden og i det hele { **var friest i sine Bevægelser, skaffede sig lettest Erhverv. Hjemlig** } Hygge, Fred og { **Tryghed var for saadanne Folk aldeles** } fremmede Begreber, der { **end ikke fremkaldte noget Savn. — Han ophørte da ogsaa hurtig med at beklage dem. Hvad var der** } at jamre over? Der { **foregik en Smagsforandring, det var det hele.**

Men nu hændte det en Morgen, at han hørte sin Værtinde samtale med en Mandsperson ude i Forstuen. Det var en Politibetjent, som var kommen for at faa Oplysning om en Barbersvend, } der om Natten var bleven bragt til { et af Byens Hospitaler, og som havde opgivet at have haft sit „Schlafstelle” } her. Mennesket havde faaet Blodstyrtning paa en { Ølstue og var død kort efter Ankomsten til Hospitalet. Da Fru Kumminach, der i

{ **bleven** } en overflødig Luksus. De tilbragte deres Fritid paa Gaden, i Ølkipperne, paa Dansebulerne og i offentlige Huse og havde saa et eller andet Sted Adgang til en Soveplads, hvor de tilbragte nogle Nattetimer. De ejede kun, hvad de bar paa sig, og flyttede fra Bydel til Bydel uden Varsel. Det var en Levevis, der { **tildels** } var dem paatvungen af Eksistenskampen i disse { **Millionbyer. Den, som havde vænnet sig** } til at leve Tilfældighedernes Liv paa Gaden og i det hele var friest i sine Bevægelser, skaffede sig lettest Erhverv. Hjemlig Hygge, Fred og Tryghed var for saadanne Folk { **bleven** } aldeles fremmede Begreber, der end ikke fremkaldte noget Savn. { **^** }

{ **Saa hændte det en Formiddag,** } at han hørte sin Værtinde samtale med en Mandsperson ude i Forstuen. Det var en Politibetjent, som var kommen for at faa Oplysning om en Barbersvend, der om Natten var bleven bragt til et af Byens Hospitaler, og som havde opgivet at have haft sit „Schlafstelle” her. Mennesket havde faaet Blodstyrtning paa en Ølstue og var død kort efter Ankomsten til Hospitalet. Da Fru Kumminach, der i Begyndelsen havde været tavs, hørte dette sidste, blev hun pludselig veltalende. Hvad det var for { **en** } Snak? Politiet vidste jo godt, at hun ikke maatte have den Slags Lejere. Og saa en Barbersvend! At Nogen kunde tænke, at hun, som var en anstændig Kone med de nobleste Logerende, vilde huse saadan noget

som havde opgivet at have sin Bopæl] her. Mennesket havde faaet Blodstyrning paa en [ølstue og var afgaaet ved Døden kort efter Ankomsten til Hospitalet. Min Værtinde, der i Begyndelsen holdt sig tavs, havde næppe hørt dette sidste, før hun blev veltalende. Du skulde have hørt hende skralde op! Hvad *det* skulde sige?] Politiet vidste jo [meget godt, at *hun* ikke maatte bolde Schlafstelle. Hun svor sig ned i det hvidglødende Helvede paa, at hun ikke havde andre Logerende end en fremmed Herre, og dersom Betjenten ikke vilde tro hende, kunde han jo undersøge hendes Lejlighed. Og saa en Barbiergeselle! At nogen] kunde tænke, at hun, som var en anstændig Kone med de nobleste Logerende, vilde [have] saadan noget Prakkerpak [i sit Hus.] En skidden Stodder, [og] som ovenikøbet var brystsyg og laa og kreperede paa Gaden! [— — Saa skøn en Ligtale fik min ubekendte Medlogerende af vor moderlige Værtinde. At den omspurgte virkelig var en af dem, der] havde haft Tilhold oppe [i »die Boden«, er der nemlig ingen Tvivl om; jeg har i hvert Fald ikke siden den Dag hørt den hule Nattehoste. Naa, der er ikke noget at sige dertil. I den voldsomme Tilværelseskamp, som Menneskehedens store Opsvingstider medfører, har enhver nok at gøre med at tænke paa sig selv, og der er ikke Raad til Medlidenhed. Den elskelige Frau Kumminachs første og maaske eneste Tanke, da hun hørte om sin Logerendes Død, har sikkert været den, hvordan hun inden Aften

Begyndelsen havde været tavs, hørte dette sidste, blev hun pludselig veltalende. Hvad det var for Snak? } Politiet vidste jo { godt, at hun ikke maatte have den Slags Lejere. Og saa en Barbersvend! At Nogen } kunde tænke, at hun, som var en anstændig Kone med de nobleste Logerende, vilde { huse } saadan noget Prakkerpak { ^ }. En skidden Stodder, { ^ } som ovenikøbet var brystsyg og laa og kreperede paa Gaden! { ^ }

Per blev kold nedad Ryggen ved at høre denne Ligtale over hans ubekendte Medlogerende. At den omspurgte unge Mand virkelig var den, som om Natten } havde haft Tilhold oppe { under Forstueloftet, følte han sig nemlig ganske overbevist om, og han hørte da heller ikke siden den kendte, hule Hoste. Han kunde ikke lade være med at tænke paa, hvad der vel ventede ham selv, dersom han f.Eks. blev syg her og maatte have Pleje; og der var saa meget mere Anledning for ham til at bekymres herfor, som han ikke følte sig rask. Han havde forkolet sig paa Rejsen hjemmefra og kunde ikke rigtig komme sig i det fugtige Vejr. }

Prakkerpak. En skidden Stodder, som ovenikøbet var brystsyg og laa og kreperede paa Gaden!

Per blev kold nedad Ryggen ved at høre denne Ligtale over hans ubekendte Medlogerende. { Thi at } den omspurgte unge Mand virkelig var { den samme, } som om Natten havde haft Tilhold oppe under Forstueloftet, følte han sig { ^ } ganske overbevist om, og han hørte da heller ikke siden den kendte, hule Hoste. Han kunde ikke lade være med at tænke paa, hvad der vel ventede ham selv, dersom han f.Eks. blev syg her og maatte have Pleje; og der var saa meget mere Anledning for ham til at bekymres herfor, som han ikke følte sig rask. Han havde forkolet sig paa Rejsen hjemmefra og kunde ikke rigtig komme sig i det fugtige Vejr.

kunde forskaffe sig en anden. Den stakkels Fyr er sikkert allerede glemt, hans Plads oppe i Forstueskabet forlængst udfyldt. Han, der maaske engang kom hertil med Hovedet fuldt af store Drømme, figurerer nu kun som et Nummer i en Dødsliste. Det graadige Menneskehav Berlin har tavst opslugt ham. Hans Forældre, Søskende og Venner erfarer maaske aldrig nogensinde hans Død. —]		
--	--	--

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 26, 41, 47.

1. udgave, 5. Hefte, s. 62, l. 12 f.	2. udgave, Del II, s. 140, l. 24 f.	4. udgave, Bind I, s. 367, l. 7 f.
<p>Per [selv mærkede godt] at den gamle Dame var bleven en ganske viljeløs Ting i hans Haand. Han havde maattet fortælle hende udførligt om sine Fremtidsplaner, og hun havde straks tilbudt ham [enhver] Støtte. Da hun hørte om det [Interessentskab, som netop var under Dannelse til] Virkeliggørelse af hans Ideer, [blev] hun saa [begejstret derover,] at hun endog talte om at sælge det ene af sine Godser for at sikre Foretagendet.</p> <p>Per havde dog ikke kunnet faa sig til at drage personlig Fordel af [den Magt, han havde faaet] over dette stakkels syge Menneske, [— om ikke af anden Grund, saa fordi Oprindelsen til hendes og den afdøde Broders Interesse for ham skyldtes dels en kaad Spøg, dels en aldrig berigtiget Fortielse fra hans Side. Og det faldt ham endnu ikke ind, at det kunde blive fornødent at være mindre nøjeregnende med Midlerne i Kampen for de store Maal.]</p>	<p>Per { mærkede godt, } at den gamle Dame var bleven en ganske viljeløs Ting i hans Haand. Han havde maattet fortælle hende udførligt om sine Fremtidsplaner, og hun havde straks tilbudt ham { sin } Støtte. Da hun hørte om det { Interessentskab til } Virkeliggørelse af hans Ideer, { som netop var under Dannelse, blev } hun saa { begejstret, } at hun endog talte om at sælge det ene af sine Godser for at sikre Foretagendet.</p> <p>Per havde dog ikke kunnet faa sig til at drage { nogensomhelst } personlig Fordel af { sin Magt } over dette stakkels syge Menneske, { allermindst efter at det til hans største Forskrækkelse var gaet op for ham, at Grunden til hendes overordenlige Optagethed af ham var den, at hun ansaa ham for en naturlig Søn af hendes afdøde Broder, — en Vildfarelse, han jo ikke selv var helt uskyldig i. Det hændte, at hun i Selvforglemmelse ligefrem kaldte ham sin »kære Brodersøn«, undertiden endog sin »kære Plejesøn«. Per var derfor meget ilde tilmode ved hendes Venlighed men kunde paa den anden Side ikke bekvemme sig til at</p>	<p>Per mærkede godt, at den gamle Dame var bleven en ganske viljeløs Ting i hans Haand. Han havde maattet fortælle hende udførligt om sine Fremtidsplaner, og hun havde straks tilbudt ham sin Støtte. Da hun hørte om det Interessentskab til Virkeliggørelse af hans Ideer, som netop var under Dannelse, blev hun saa begejstret, at hun endog talte om at sælge det ene af sine Godser for at sikre Foretagendet.</p> <p>Per { tænkte dog slet ikke paa at drage nogen } personlig Fordel af sin Magt over dette stakkels syge Menneske, allermindst efter at det { var gaet op for ham, } at { ^ } hun ansaa ham for en naturlig Søn af hendes afdøde Broder, — en Vildfarelse, han jo ikke selv var helt uskyldig i. { ^ }</p>

	rippe op i den gamle, dumme Historie for at faa den berigtiget. }	
--	--	--

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 36.

1. udgave, 5. Hefte, s. 70, l. 5 f.	2. udgave, Del II, s. 144, l. 6 f.	4. udgave, Bind I, s. 368, l. 29 f.
<p>For første Gang i sit Liv grebes han her af en historisk Stemning. Hans Blik havde hidtil [udelukkende] været rettet anelsesfuldt fremad mod den forventede Stortid, [Fortiden] havde aldrig sysselsat ham. Nu [førtes han endda her] helt bagom [Kristendommen, ind i en Kultur hinsides den ham fjendtlige] Aandsmagt, [hvis nedbrydende Virkninger det var bleven ham en Slags Sport overalt at eftervise, og som han indtil det allersidste havde maattet bekæmpe opsaa hos sig selv.] I Republikens Helteskikkelser fandt han de forbilledlige Karakterer, han hidtil havde savnet. I hele dette praktisk anlagte, handlemodige, kloge og usentimentale Hedningefolk saae han Mennesket i uforvrænget Oprindelighed, Titanslægten hvorom han uklart havde drømt og med hvilken han følte sig [selv] i Slægt.</p>	<p>For første Gang i sit Liv grebes han her af en historisk Stemning. Hans Blik havde hidtil { bestandig } været rettet anelsesfuldt fremad mod den forventede Stortid, { — Fortiden } havde aldrig sysselsat ham. Nu { kunde han formelig begynde at nyde det at sidde oppe mellem Palatinerhøjens Ruiner og med Ryggen lænet mod et solopvarmet Søjleskæft læse om de Mænd, der fra dette Sted havde behersket Verden. Tilmed førtes han ved disse Studier for første Gang } helt bagom { den ham forhadte Kristendom, ind i en Kultur, der var ganske upaavirket af den } Aandsmagt, { der for ham var Nutidens Forbandelse. } I Republikens Helteskikkelser fandt han de forbilledlige Karakterer, han hidtil havde savnet. I hele dette praktisk anlagte, handlemodige, kloge og usentimentale Hedningefolk saae han Mennesket i uforvrænget Oprindelighed, Titanslægten, hvorom han uklart havde drømt, og med hvilken han følte sig { ^ } i Slægt.</p>	<p>For første Gang i sit Liv grebes han { ^ } af en historisk Stemning. Hans Blik havde hidtil bestandig været rettet anelsesfuldt fremad mod den forventede Stortid, — Fortiden havde aldrig sysselsat ham. Nu kunde han formelig { ^ } nyde det at sidde oppe mellem Palatinerhøjens Ruiner og med Ryggen lænet mod et solopvarmet Søjleskæft { at } læse om de Mænd, der fra dette Sted havde behersket Verden. Tilmed førtes han ved disse Studier for første Gang helt bagom den ham forhadte Kristendom, ind i en Kultur, der var ganske upaavirket af den Aandsmagt, der for ham var Nutidens Forbandelse. I Republikens Helteskikkelser fandt han de forbilledlige Karakterer, han hidtil havde savnet. I hele dette praktisk anlagte, handlemodige, kloge og usentimentale Hedningefolk saae han Mennesket i uforvrænget Oprindelighed, Titanslægten, hvorom han uklart havde drømt, og med hvilken han følte sig i Slægt.</p>

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 26, 41.

1. udgave, 5. Hefte, s. 107, l.10 f.	2. udgave, Del II, s. 171, l. 20 f.	4. udgave, Bind I, s. 389, l. 13 f.
<p>[Helt uden Betydning for hans Udvikling havde Forholdet til Jakobe vel ikke været, — det tilstod han gerne. Han indrømmede, at hans Blik først ved hende var bleven aabnet for den fulde Betydning af den Sag, han havde gjort til sin. Men om hun virkelig i saa Henseende havde haft en Mission, saa var den i al Fald nu endt. Hun tilhørte absolut et overvundet Standpunkt for ham. Om han ikke havde følt det paa andet, saa forstod han det, hver Gang han modtog hendes Breve, — disse arklange Udgydelser om Ting, som ikke længer interesserede ham det mindste. Han var modnet nu. Og] han kunde ikke have nogen Forpligtelse til at [gøre sit Liv trangt og fattigt for en Ungdomsforvildelses Skyld.]</p> <p>Han agtede overhovedet ikke at lade sig binde mere. [Han vilde bevare sin Frihed til at nyde] sin Magt over [Menneskene, ikke mindst over Kvinderne, — den han mente nu igen at have faaet Bevis for. Den Fornylse, han havde vundet paa sin Rejse og navnlig her i Rom, følte han endnu selv som en Foryngelse, en lykkelig Genvindelse af Ungdomsaarenes svulmende, bekymringsfrie Livsmod. Verden laa atter aaben for hans Fod, — det galdt nu blot om med et dristigt Snit at gøre sig fri for alle Baand.</p>	<p>{ At et Brud vilde krænke og smerte Jakobe dybt, det vidste han godt. Men } han kunde ikke have nogen Forpligtelse til at { lægge sit Liv øde for en enkelt Ubesindigheds Skyld. Desuden — her stod dog virkelig mere paa Spil end nogle Kvindetaarer! Med sin store Livsopgave havde han slet ikke Lov til at give Afkald paa den Spore, det altid var for en Mand at føle sin Magt over Mennesker og frem for alt over Kvinder. } Han agtede overhovedet ikke at lade sig binde mere. { Det havde hidtil netop været hans Fejl, at han ikke frygtløst nok havde udnyttet sin Naturs Kraftkilder. Derfor var han ikke kommen videre paa sin Eventyrsejls, end han var.</p> <p>Men nu skulde Sejlene tiltops! Fra Ivan havde han netop modtaget et nyt Ekspresbrev med indtrængende Opfordring til at komme hjem for personlig at deltage i Forhandlingerne om hans Projekt. Han havde som sædvanlig ladet Brevet ligge ubesvaret nogle Dage. Nu meldte han telegrafisk sin Hjemkomst. Forjættelsen i Nannys Øjne drog ham. Og desuden indsaae han, at Tiden til Handling var kommen. Han vilde nu selv tage Sagens Ledelse i sin Haand.</p>	<p>At et Brud vilde krænke og smerte Jakobe dybt, { forstod } han godt. Men han kunde ikke have nogen Forpligtelse til at lægge sit Liv øde for en enkelt Ubesindigheds Skyld. Desuden — her stod dog virkelig mere paa Spil end nogle Kvindetaarer! Med { en Livsopgave som hans havde man } slet ikke Lov til at give Afkald paa den Spore, det altid var for en Mand at føle sin Magt over Mennesker og frem for alt over Kvinder. Han agtede overhovedet ikke at lade sig binde mere. Det havde hidtil netop været hans Fejl, at han ikke frygtløst nok havde udnyttet sin Naturs Kraftkilder. Derfor var han ikke kommen videre paa sin Eventyrsejls, end han var.</p> <p>Men nu skulde Sejlene tiltops! Fra Ivan havde han netop modtaget et nyt Ekspresbrev med indtrængende Opfordring til at komme hjem for personlig at deltage i Forhandlingerne om hans Projekt. Han havde som sædvanlig ladet Brevet ligge ubesvaret nogle Dage. Nu meldte han telegrafisk sin Hjemkomst. Forjættelsen i Nannys Øjne drog ham. Og desuden indsaae han, at Tiden til Handling { nu } var kommen.</p>

<p>Han vidste godt, at et] Brud [vilde krænke og smerte Jakobe dybt. Men som Sagerne nu engang stod, vilde det være bedst ogsaa for hende, at de skiltes. Straks efter hans Hjemkomst skulde det ske. Hverken for sin egen eller for sine Fremtidsideers Skyld havde han Lov til at lade sig holde tilbage af Frygt for at volde hende Sorg.</p> <p>Her stod dog virkelig mere paa Spil end nogle Kvindetaarer!</p> <p>Han skyldte nu sig selv at] vise, at han ikke havde siddet forgæves ved [Cæsars Fødder men endelig lært at gaa den lige og korte] Vej over Tvivlraadighedens [Rubicon ind i Mandsviljens Himmerige.</p> <p>Altsaa:] <i>Jacta est alea!</i></p>	<p>Forinden vilde han, saa skaansomt som muligt, forberede Jakobe paa det uundgaaelige } Brud. { Han vilde søge at faa hende til at forstaa, at som hans Natur nu engang var, vilde det ogsaa for hende være bedst, at deres Forbindelse i Tide hævedes. Men det maatte ske lidt efter lidt. Han vilde lempeligt vænne hende til Tanken om Skilsmisse, saa at de, naar de nu mødtes, kunde sige hinanden Farvel som Venner, uden Bitterhed og Bebrejdelser.</p> <p>Det vilde slet ikke være saa let heller for ham at sige dette Farvel. Han skyldte hende uendelig meget; men sin Frihed kunde han ikke ofre hende, sin Fremtid vilde han ikke sætte paa Spil. Han maatte nu } vise, at han ikke havde siddet forgæves ved { Cæsarernes Fødder, men lært at gaa Mandsviljens lige } Vej over Tvivlraadighedens { plumrede Rubicon med et trøstigt: } <i>Jacta est alea!</i></p>	<p>Forinden vilde han, saa skaansomt som muligt, forberede Jakobe paa det uundgaaelige Brud. Han vilde søge at faa hende til at forstaa, at som hans Natur nu engang var, vilde det ogsaa for hende være bedst, at deres Forbindelse i Tide hævedes. { ^ }</p> <p>Det vilde slet ikke være saa let heller for ham at sige dette Farvel. Han skyldte hende uendelig meget; men sin Frihed kunde han ikke ofre hende, sin Fremtid vilde han ikke sætte paa Spil. Han maatte nu vise, at han ikke havde siddet forgæves ved Cæsarernes Fødder, men lært at gaa Mandsviljens lige Vej over Tvivlraadighedens plumrede Rubicon med et trøstigt: <i>Jacta est alea!</i></p>
--	--	---

Note: Det sidste afsnit i fjerdeudgaven er ved en fejl ikke medtaget i den elektroniske udgave af *Lykke-Per*. (1918). Karsten Kynde, der har tilrettelagt den elektroniske udgave, oplyser pr. mail, at: ”Sidste side er smuttet et eller andet sted i forløbet af retrodigitaliseringen, formentlig i fotokopieringen af bogen”. Den kommer med i den ny udgave, som er under tilrettelæggelse, tilføjer han.

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 27, 42 og 48.

1. udgave, 5. Hefte, s. 125, l. 7 f.	2. udgave, Del II, s. 180, l. 30 f.	4. udgave, Bind II, s. 10, l. 12 f.
<p>[Men efterhaanden som han] var kommen nordpaa, og navnlig da han nærmede sig de [Steder, der havde været Vidne til hans og Jakobes kortvarige] Kærlighedsliv, fik Minderne mere og mere Magt over ham.</p> <p>[Selve] den Nat, da han kørte over Alperne, [havde han staaet ved Kupevinduet og set] ud over de maanebeskinnede [Bjergsider og hist genkendt] en skovklædt Højderyg, [her] en sneglitrende Tinde, som de havde haft for [øje paa deres muntre Vandringer, ... og hans Hjerte var bleven bevæget derved.</p> <p>Dertil var senere kommen] Betragtninger af rent praktisk Art. Han [havde spurgt sig selv, om det nu ogsaa vilde være] klogt netop i dette [øjeblik] at bryde en [Forbindelse, der kunde blive ham til stor] Nytte under den Kamp, der uden Tvivl forestod. [Vilde han kunne undvære] den Støtte, som Forholdet til det Salomonske Hus [absolut havde været ham?] Hensynet hertil maatte dog foreløbig være det afgørende. Det store Slag [skulde jo nu for Alvor slaes. Og han længtes efter igen] at tage fat. Der [var under Kørslen op mellem] Tysklands hammerslaglarmende Fabriksbyer med deres vældige Stationsbygninger og Skove af rygende Skorstene [vakt] en utaalmelig Virkelyst hos ham, en formelig Arbejdsfeber efter den</p>	<p>{ Men efterhaanden som han paa sin Rejse } var kommen nordpaa, og navnlig da han nærmede sig de { skovbevoksede Bjerge, der for blot et Par Maaneder siden havde dannet Rammen om deres paradisagtige } Kærlighedsliv, fik Minderne mere og mere Magt over ham. { Den } Nat, da han kørte over Alperne, { sad han vaagen ved Kupevinduet og stirrede } ud over de maanebeskinnede { Bjergsider. Han genkendte her } en skovklædt Højderyg, { hist } en sneglitrende Tinde, som de havde haft for { Øje paa deres elskovsglade Vandringer ... og hans Hjerte blev tungt derved.</p> <p>Og han var begyndt at tinge med sig selv. Med en ikke helt bevidst, sideniusk Farisæisme havde han søgt at retfærdiggøre en Overgivelse ved } Betragtninger af rent praktisk Art. Han { spurgte, om det nu ogsaa var } klogt netop i dette { Øjeblik } at bryde en { Forbindelse, som dog kunde være ham til uvurderlig } Nytte under den Kamp, der uden Tvivl forestod. { Turde han, alt vel betænkt, give Afkald paa } den Støtte, som Forholdet til det Salomonske Hus { sikkert allerede havde været ham i denne Sag? } Hensynet hertil maatte { jo } dog foreløbig være det { ene } afgørende. Det store Slag</p>	<p>Men efterhaanden som han paa sin Rejse var kommen nordpaa, og navnlig da han nærmede sig de skovbevoksede Bjerge, der for blot et Par Maaneder siden havde dannet Rammen om deres { ^ } Kærlighedsliv, fik Minderne mere og mere Magt over ham. Den Nat, da han kørte over Alperne, sad han { modløs } ved Kupevinduet og stirrede ud over de maanebeskinnede Bjergsider. { Hist genkendte han } en skovklædt Højderyg, { her } en sneglitrende Tinde, som de havde haft for Øje paa deres elskovsglade Vandringer ... og hans Hjerte blev tungt derved.</p> <p>Og han { begyndte } at tinge med sig selv. Han spurgte, om det nu ogsaa var klogt netop i dette Øjeblik at bryde en Forbindelse, som dog kunde være ham til uvurderlig Nytte under den Kamp, der { ^ } forestod. Turde han, alt vel betænkt, give Afkald paa den Støtte, som Forholdet til det Salomonske Hus sikkert allerede havde været { ham? } Hensynet hertil maatte jo dog foreløbig være det { ^ } afgørende. Det store Slag til Sejr eller til Nederlag skulde nu udkæmpes. Og han længtes efter at tage fat. { Under } Kørslen op forbi Tysklands hammerslaglarmende Fabriksbyer med deres vældige Stationsbygninger og Skove af</p>

<p>[lange] romerske Lediggang. Vilde det nu kunne forsvares, [at han satte sit Livsværk] paa Spil eller bare udsatte det for Forsinkelse for [en smuk Kvindes] Skyld?</p> <p>Han havde haft god Tid til fornyede Overvejelser paa sin næsten tre Døgn lange Jernbanerejse gennem [Europa. Men trods al den farisæiske Spidsfindighed, han havde udviklet for at overbevise sig selv om, at det vilde være bande fornuftigst og værdigst at bevare Forholdet til Jakobe, i alt Fald endnu en Tid, havde han ikke kunnet faa sig til afgørende at slaa Nanny af Hovedet. Der var heri nogen Stædighed og en Rest af Stolthed. Han vilde ikke lade sig noget forsnakke, og han havde ikke lært at bøje sig for Nødvendigheden Krav.]</p> <p>Da Toget bruste ind [paa Københavns Banegaard var han derfor endnu ikke naaet til en endelig Beslutning.] Men her mødte der ham noget uventet.</p>	<p>{ til Sejr eller til Nederlag skulde nu udkæmpes. Og han længtes efter } at tage fat. Der { vaagnede under Kørslen op forbi } Tysklands hammerslaglarmende Fabriksbyer med deres vældige Stationsbygninger og Skove af rygende Skorstene { ^ } en utaalmodig Virkelyst hos ham, en formelig Arbejdsfeber efter den { lange, } romerske Lediggang. { — } Vilde det nu kunne forsvares, { spurgte han sig selv, om han satte sit Livsværks Skæbne } paa Spil eller bare udsatte det for Forsinkelse { for et smukt Kvindelegemes } Skyld?</p> <p>Han havde haft god Tid til fornyede Overvejelser paa sin næsten tre Døgn lange Jernbanerejse gennem { Evropa; og han kørte først München og siden Berlin forbi uden at gøre Ophold. Han havde overvundet sig selv. Han vilde for Tiden undgaa alt, hvad der kunde hemme endsiges standse hans Sags Fremgang eller vanskeliggøre dens endelige Sejr. Foreløbig i det mindste skulde alt ofres for det store Fremtidsværk — ogsaa Elskovsglæderne. Selv om Jakobe ikke længer var den, der passede bedst for ham, saa bød Klogskab ham at lade det have sit Forblivende med det engang trufne Valg. Det fik da gaa med den huslige Lykke, som det bedst kunde. For Folk, hvem Skæbnen havde betroet et stort Kald, galdt nu engang ikke den almindelige, borgerlige Lov. De havde i Hjerteanliggender ligesom kongelige Personer en Forpligtelse til at opofre deres private Følelser for højere Hensyn. }</p>	<p>rygende Skorstene { vaagnede der } en utaalmodig Virkelyst hos ham, en formelig Arbejdsfeber efter den lange, romerske Lediggang. — Vilde det nu kunne forsvares, spurgte han sig selv, om han satte sit Livsværks Skæbne paa Spil eller bare udsatte det for Forsinkelse for et smukt Kvindelegemes Skyld?</p> <p>Han havde haft god Tid til { ^ } Overvejelser paa sin næsten tre Døgn lange Jernbanerejse gennem Evropa; og han kørte først München og siden Berlin forbi uden at gøre Ophold. Han havde { nu bestemt sig til for Tiden at } undgaa alt, hvad der kunde hemme endsiges standse hans Sags Fremgang eller vanskeliggøre dens endelige Sejr. Foreløbig i det mindste skulde alt ofres for det store Fremtidsværk — ogsaa Elskovsglæderne. Selv om Jakobe ikke længer var den, der passede bedst for ham, saa bød Klogskab ham at lade det have sit Forblivende med det engang trufne Valg. Det fik da gaa med den huslige Lykke, som det bedst kunde. For Folk, hvem Skæbnen havde betroet et stort Kald, galdt nu engang ikke den almindelige, borgerlige Lov. De havde i Hjerteanliggender ligesom kongelige Personer en Forpligtelse til at { ofre } deres private Følelser for højere Hensyn.</p> <p>Da Toget bruste ind for Københavns Hovedstation, befandt han sig { ^ } endnu i en delt og nervøst ophidset Sindsstemning. Men her mødte der ham noget uventet.</p>
--	--	---

	Da Toget bruste ind { for Københavns Hovedstation, befandt han sig dog endnu i en delt og nervøst ophidset Sindsstemning. } Men her mødte der ham noget uventet.	
--	---	--

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 27, 49.

1. udgave, 5. Hefte, s. 157, l. 19 f.	2. udgave, Del II, s. 203, l. 32 f.	4. udgave, Bind II, s. 26, l. 23 f.
<p>»Du har vel hørt Nyheden ... Jeg har] drevet Kræmmerne ud af Templet!«</p> <p>[Hans triumferende Mine] gjorde Jakobe yderligere forstemt, omend hun nok forstod, at [den] skjulte en vis Forlegenhed.</p> <p>[Dersom han nu endda havde sluttet hende ind] i sine Arme og værget sig mod hendes Bebrejdelser ved at lukke hendes Mund med Kys, [— hun vilde da have tilgivet ham alt og hurtigt] glemt sine Bekymringer ved hans Bryst. [Men opfyldt, som han var, af sig selv og sin Bedrift stak han blot sin Arm ind under hendes og skred afsted med hende henad den mørke Skovvej.</p> <p>Efterhaanden mærkede han dog paa hendes korte Svar, at hun misbilligede, hvad han havde gjort, og herover følte han sig dybt krænk.] Han havde været saa overbevist om, at i det mindste <i>hun</i> vilde forstaa ham og anerkende Betydningen af [dette Skridt, der i hans egne øjne allerede var vokset til en epokegørende Udfordring til] Max Bernhardt [og hans hele Kompagni. Han havde oftere hørt hende udtale sig med Uvilje om disse Mænd. Navnlig havde hun beklaget den</p>	<p>”Du har vel hørt Nyheden? ... Jeg har { plagieret Kristus og } drevet Kræmmerne ud af Templet!”</p> <p>{ Dette Udbrud } gjorde Jakobe yderligere forstemt, omend hun nok forstod, at { det } skjulte en vis Forlegenhed. { Havde han nu endda sluttet hende } i sine Arme og værget sig mod hendes Bebrejdelser ved at lukke hendes Mund med Kys, { — hun skulde da øjeblikkelig have tilgivet ham og } glemt sine Bekymringer ved hans Bryst. { Men Per gjorde ingen saadan Tilnærmelse. Allerede før de mødtes, havde han læst Misbilligelsen i hendes Ansigt; og til Trods for, at han virkelig nu bagefter var lidt flau over det triste Resultat af en Forhandling, han selv havde imødeset med saa store Forventninger, følte han sig forurettet og krænk af hendes Dadel. } Han havde været saa overbevist om, at i det mindste <i>hun</i> vilde forstaa ham og anerkende Betydningen af { hans Udfordring til Børsjobberne, hun, som altid havde talt med Uvilje om den Slags samvittighedsløse Udbyttere og beklaget den Rolle, en Mand som } Max Bernhardt { var kommen til at spille i den offentlige Bevidsthed } som en af den ny Tids Førere.</p>	<p>”Du har vel hørt Nyheden? ... Jeg har plagieret Kristus og drevet Kræmmerne ud af Templet!”</p> <p>Dette { forcerede } Udbrud gjorde Jakobe yderligere { forstemt. Havde han } endda sluttet hende i sine Arme og værget sig mod hendes Bebrejdelser ved at lukke hendes Mund med { Kys. } Men Per gjorde ingen saadan Tilnærmelse. Allerede før de mødtes, havde han læst Misbilligelsen i hendes { Ansigt. }</p> <p>Han havde været saa overbevist om, at i det mindste <i>hun</i> vilde forstaa ham og anerkende Betydningen af hans Udfordring til Børsjobberne, hun, som altid havde talt med Uvilje om den Slags samvittighedsløse Udbyttere og beklaget den Rolle, en Mand som Max Bernhardt var kommen til at spille i den offentlige Bevidsthed som en af den ny Tids Førere.</p>

Rolle, Max Bernhardt var kommen til at spille] som en af den ny Tids Førere.		
---	--	--

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 22, 42, 49.

1. udgave, 5. Hefte, s. 162, l. 27 f.	2. udgave, Del II, s. 207, l. 17 f.	4. udgave, Bind II, s. 29, l. 1 f.
<p>Men Per blev ved at tale. Jakobes [vedvarende] Misbilligelse af hans [Handlemaade opirrede ham og gjorde ham trætkekær. Han taalte overhovedet ikke længer Kritik og allermindst af hende. Ved den mindste Modsigelse arbejdede han sig op til den mest stivsindede Paastaelighed.]</p> <p>»Det morer mig virkelig med den Beundring, du [synes at have] faaet for Max Bernhardt og hans [Kabylere,« sagde han med et koldt Smil. »Den Kærlighed er af ny Dato.] Den skulde da ikke være opfundet for [Lejligheden?«]</p> <p>»Det sidste har jeg overhørt, Per,« svarede [Jakobe, hvis Mine var bleven mere og mere mørk, men som endnu søgte at bevare sin Ro.] »Forresten veed jeg ikke af, at jeg har udtalt nogensomhelst [Beundring; men jeg fragaar ikke at have glædet mig lidt over, at det blev] Max Bernhardt, [du kom til at arbejde sammen med, — derfor er jeg vel ogsaa nu bleven desmere skuffet.«</p>	<p>Men Per blev ved at tale. Jakobes { vedvarende, absolute } Misbilligelse af hans { Handlemaade, hendes fuldkomne Mangel paa Forstaaelse af, hvad der havde drevet ham til dette Oprør, endelig hans egen mangelfulde Evne til at klargøre for sig selv og for hende de indre Tilskyndelser, hvorunder han havde handlet — alt tilsammen opirrede ham og gjorde ham kamplysten. }</p> <p>„Det morer mig virkelig med den Beundring, du { har } faaet for Max Bernhardt og hans { Kompani. Den er saa ny. } Den skulde da ikke være opfundet for { Lejligheden.}”</p> <p>„Det sidste har jeg overhørt, Per,” svarede { Jakobe med tilkæmpet Ro, men meget alvorlig. } „Forresten veed jeg ikke af, at jeg har udtalt nogensomhelst { Beundring, — heller ikke for } Max Bernhardt, { skønt jeg tror, han er en } Del bedre end sit Rygte. Jeg veed tilfældigt, at { han i Stilhed skal være } meget godgørende og { underholde } flere fattige jødiske Familjer her i Byen { —.}”</p>	<p>Men Per blev ved at tale. Jakobes vedvarende, absolute Misbilligelse af hans Handlemaade, hendes fuldkomne Mangel paa Forstaaelse af, hvad der havde drevet ham til dette Oprør, endelig hans egen mangelfulde Evne til at klargøre for sig selv og for hende de indre Tilskyndelser, hvorunder han havde handlet — alt tilsammen opirrede ham og gjorde ham kamplysten.</p> <p>„Det morer mig virkelig med den Beundring, du har faaet for Max Bernhardt og hans { Kompagni. } Den er saa ny. Den skulde da ikke være opfundet for Lejligheden.”</p> <p>„Det sidste har jeg overhørt, Per,” svarede Jakobe med tilkæmpet Ro, men meget alvorlig. „Forresten veed jeg ikke af, at jeg har udtalt nogensomhelst Beundring, — heller ikke for Max Bernhardt, skønt jeg tror, han er en Del bedre end sit Rygte. Jeg veed tilfældigt, at han i Stilhed skal være meget godgørende og underholde flere fattige jødiske Familjer her i Byen —.”</p>

<p>»Du betragter ham med andre Ord som Idealet af en Gentleman ... et efterfølgelsesværdigt Eksempel!«</p> <p>»Aldeles ikke — skønt jeg troer, han er en hel] Del bedre end sit Rygte. Jeg veed tilfældigt, at [han, som har Ord for at være den personificerede Egenkærlighed, i Stilhed er] meget godgørende og [underholder] flere fattige jødiske Familjer her i Byen —«.</p> <p>»— [som Bod maaske for de] Ulykker, han gør paa [kristne Familjer over hele Landet. Han har jo allerede ikke saa faa] ruinerede Hjem paa Samvittigheden.«</p> <p>»Naa ja — han er en Stridsmand. »Krig er min Haandtering« skal han [nok] engang have sagt. Han er skaanselsløs og uforsonlig, undertiden vistnok ogsaa grusom. Derfor var jeg [ogsaa] en Tid betænkelig ved hans voksende Indflydelse, — deri har du ganske Ret. Men [jeg er kommen til at tænke paa, at man maaske netop trænger] til en saadan Mand herhjemme, hvor man synes [at have saa vanskeligt ved at lære at forstaa, at vil man Maalet, maa man ogsaa ville Midlerne, og ikke idelig tinge om dem — med sig selv og andre.«]</p> <p>»Altsaa alligevel et Ideal, en Læremester for os [alle! Du er mageløs! — Sig] mig, hvormange Selvmord er det, man regner, at han til Dato kan tilskrive sig Æren af?»</p>	<p>„— Som Bod velsagtens for de Ulykker, han gør paa Hundreder af Familjer over hele Landet. Han skal jo allerede have et ganske anseligt Antal } ruinerede Hjem paa Samvittigheden.“</p> <p>„Naa ja — han er en Stridsmand. „Krig er min Haandtering“ skal han { ^ } engang have sagt. Han er skaanselsløs og uforsonlig, undertiden vistnok ogsaa grusom. Derfor var jeg { ^ } en Tid betænkelig ved hans voksende Indflydelse, — deri har du ganske Ret. Men { maaske har jeg ikke opfattet ham rigtig og i det hele undervurderet den Slags Folks Betydning. Maaske trænger vi netop } til en saadan Mand herhjemme, hvor man synes { i Færd med at glemme, hvordan et virkeligt Viljesmenneske ser ud.“}</p> <p>„Altsaa alligevel et Ideal, en Læremester for os { alle.“</p> <p>„Maaske! I hvert Fald en Erobrer. En Smule af en Cæsar.“</p> <p>„Sig } mig, hvormange Selvmord er det, man regner, at han til Dato kan tilskrive sig Æren af?“</p> <p>„Aa, den dumme Snak!“</p> <p>„Men du bliver dog nødt til at indrømme —“.</p> <p>„Ja, om saa var? { Jeg synes, at netop det Paastyr, der laves, } hver Gang han gør Brug</p>	<p>„— Som Bod velsagtens for de Ulykker, han gør paa Hundreder af Familjer over hele Landet. Han skal jo allerede have et ganske anseligt Antal ruinerede Hjem paa Samvittigheden.“</p> <p>„Naa ja — han er en Stridsmand. „Krig er min Haandtering“ skal han engang have sagt. Han er skaanselsløs og uforsonlig, undertiden vistnok ogsaa grusom. Derfor var jeg en Tid betænkelig ved hans voksende Indflydelse, — deri har du ganske Ret. Men maaske har jeg ikke opfattet ham rigtig og i det hele undervurderet den Slags Folks Betydning. Maaske trænger vi netop til en saadan Mand herhjemme, hvor man synes i Færd med at glemme, hvordan et virkeligt Viljesmenneske ser ud.“</p> <p>„Altsaa alligevel et Ideal, en Læremester for os alle.“</p> <p>{ „Maaske!“ }</p> <p>„Sig mig, hvormange Selvmord er det, man regner, at han til Dato kan tilskrive sig Æren af?“</p> <p>„Aa, den dumme Snak!“</p> <p>„Men du bliver dog nødt til at indrømme { —.“ }</p>
---	---	--

<p>»Aa, den dumme Snak!«</p> <p>»Men du bliver dog nødt til at indrømme —«.</p> <p>»Ja, om saa var? [— Jeg synes, at netop det Paastyr, der opstaar,] hver Gang han gør Brug af sin Magt til at uskadeliggøre en Modstander eller til at bringe en [Medhjælper] frem, tydeligere end noget [viser, at man] hertillands har [været i Færd med at glemme, hvordan en virkelig myndig Mand ser ud ... en Mand, der veed, hvad han vil, og som forstaar den sjeldne Kunst at herske.«</p> <p>»Kære, du bliver jo helt højtidelig! Man skulde virkelig tro, du havde forelsket dig i den sortsmudsede lille —«]</p> <p>Han vilde have sagt »Jøde« men tog sig i det og sagde [»Grævling«.</p> <p>»Men det er vel paa Grund af Stammefrændskabet,« fortsatte han lidt efter.</p> <p>Jakobe tav.</p> <p>»Du har i det hele faaet en] lidt komisk [Svaghed for Komthurnen, synes jeg.«</p> <p>»Ko-thurnen, Per ... Ko-thurnen!«</p> <p>»Aa, maa jeg bede mig fritaget! Hvad skal den Vigtighed til!«]</p>	<p>af sin Magt til at uskadeliggøre en Modstander eller til at bringe en { af sine Medhjælpere } frem, tydeligere end noget { andet viser, hvor vanskeligt man } hertillands har { ved at lære at forstaa, at v i l man Maalet, maa man ogsaa ville Midlerne — og ikke bestandig tinge om dem — med sig selv og andre.”</p> <p>Per betragtede hende et Øjeblik i Tavshed. Hun havde med sine Ord ramt ham paa en ganske anden Maade, end hun havde haft til Hensigt eller kunde ane.</p> <p>„Du er kæk paa det,” sagde han, — og der brændte ham nogle stærke Ord paa Læben. Han fik Lyst til at sige hende, at i Fald han havde gjort Alvor af at følge den Leveregel, hun der gjorde sig til Talsmand for, vilde de to have talt sammen for sidste Gang. Han nøjedes dog med at sige, at det var } lidt komisk { af hende at optræde belærende overfor ham paa det Punkt. Han kunde forsikre hen de, at han for sit eget Vedkommende havde haft rig Lejlighed til at veje Maal og Midler mod hinanden, og det ved betydningsfuldere Afgørelser end denne. Iøvrigt skulde han ikke indvende noget synderligt mod selve Maksimen; det undrede ham kun, at hun steg saa højt tilvejs for at forsvare en Fyr som Max Bernhardt, hvis Formaal var af den lavest liggende Art, Tilfredsstillelsen af en forfængelig Magtskyge eller maaske slet og ret Pengebegærlighed, og</p>	<p>„Ja, om saa var? Jeg synes, at netop det { Postyr, } der laves, hver Gang han gør Brug af sin Magt til at uskadeliggøre en Modstander eller til at bringe en af sine Medhjælpere frem, tydeligere end noget andet viser, hvor vanskeligt man hertillands har ved at lære at forstaa, at v i l man Maalet, maa man ogsaa ville Midlerne — og ikke bestandig tinge om dem — med sig selv og andre.”</p> <p>Per betragtede hende et Øjeblik i Tavshed. Hun havde med sine Ord ramt ham paa en ganske anden Maade, end hun havde haft til Hensigt eller kunde ane.</p> <p>„Du er kæk paa det,” sagde han, — og der brændte ham nogle stærke Ord paa Læben. Han { kunde have } Lyst til at sige hende, at i Fald han havde { fulgt } den Leveregel, hun der gjorde sig til Talsmand for, vilde de have talt sammen for sidste Gang. Han nøjedes dog med at { forsikre hende, } at { ^ } han for sit eget Vedkommende havde haft rig Lejlighed til at veje Maal og Midler { med } hinanden, og det ved betydningsfuldere Afgørelser end denne. Iøvrigt skulde han ikke indvende noget synderligt mod selve Maksimen; det undrede ham kun, at hun steg saa højt tilvejs for at forsvare en Fyr som Max Bernhardt, hvis Formaal var af den lavest liggende Art, { ^ } forfængelig Magtskyge eller maaske slet og ret Pengebegærlighed, og som i { det hele }</p>
---	---	---

	<p>som i sin hele Handlemaade havde vist sig som en endog ualmindelig ondartet lille —. }</p> <p>Han vilde have sagt „Jøde” men tog sig i det og sagde { „Børsgrævling”.</p> <p>„Men jeg indrømmer,” tilføjede han med en Skuldertrækning og vendte sig bort, „du har jo medfødte Betingelser for at værdsætte en Karakter som hans, hvad jeg derimod mangler.”</p> <p>Jakobe kastede et lynsnart Blik op paa ham, saae derpaa atter bort og tav.</p> <p>„Men som sagt” — fortsatte han — „jeg finder ikke den hele Sag al den Staahej værd. Det forekommer mig, at du tager den altfor latterlig højtideligt. Du har i det hele faaet en lidt uheldig Svaghed for Konturnen.”</p> <p>„Ko-turnen, Per ... Koturnen!”</p> <p>„Aa, maa jeg bede mig fritaget for det Vigtigmageri!” }</p>	<p>havde vist sig som en endog ualmindelig ondartet lille —.</p> <p>Han { var lige ved at sige } „Jøde” men tog sig i det og sagde „Børsgrævling”.</p> <p>„Men jeg indrømmer,” tilføjede han med en Skuldertrækning og vendte sig bort, „du har jo medfødte Betingelser for at værdsætte en Karakter som hans, hvad jeg derimod mangler.”</p> <p>Jakobe kastede et lynsnart Blik op paa { ham. Derpaa saae hun } atter bort og tav.</p> <p>„Men som sagt” — fortsatte { Per } — „jeg finder ikke den hele Sag al den Staahej værd. Det forekommer mig, at du tager den altfor latterlig højtideligt. Du har i det hele faaet en lidt uheldig Svaghed for Konturnen.”</p> <p>„Ko-turnen, Per ... Koturnen!”</p> <p>„Aa, maa jeg bede mig fritaget for det Vigtigmageri!”</p>
--	---	---

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 42.

1. udgave, 5. Hefte, s. 175, l. 18 f.	2. udgave, Del II, s. 219, l. 3 f.	4. udgave, Bind II, s. 36, l. 36 f.
<p>— — Ja, der var i Nødsfald endnu een. Den gale Baronesse.</p> <p>[Ved at modtage Oberstens fremstrakte Haand vilde den voldte Skade være mer end genoprettet. Blot en Høflighedsvisit, og Arbejdet paa hans Sag vilde igen være sat i Gang. Og ikke alene det. Hans Svigerfader vilde være forsonet. Ogsaa Jakobe vilde han sikkert gøre en Glæde derved. For ikke at tale om Ivan, der vilde blive gal af Henrykkelse.</p> <p>Som han sad i disse Tanker, blev Glasdøren ud til Torvet slået op. Og ind tren] en to Meter høj, graaskægget Skikkelse i en lys Kappe og med en Kæp lagt som et Slagsværd op paa Skuldren, — Fritjof!</p>	<p>— — Ja, der var i Nødsfald endnu een. Den gale Baronesse.</p> <p>{ Det vilde med andre Ord sige: han maatte som Dyhring og saa mange andre ofre sin Selvstændighed, gilde sit eget Jeg og gøre sig til Offenlighedens Eunuk; eller han maatte gaa i Lære hos Max Bernhardt, maatte med Omsigt udvælge sig et Offer og koldblodigt udplyndre det. Jakobe havde ogsaa i den Henseende haft Ret. Der var vistnok ingen andre Udveje. „Og vil man Maalet, maa man ogsaa ville Midlerne.”</p> <p>Nej — han blev nødt til at indrømme det — der var ikke det Stof i ham til en Verdenserobrer, som han havde troet. Han kunde ikke overvinde sig til at betale, hvad den store Lykke kostede. Eller rettere: det gik ham med Navnkundigheden og Magtfølelsen, som det før var gaaet ham med andre af Livets højt besungne Tillokkelser, de tabte paa nærmere Hold i Værdi for ham. Han fandt den Pris, de stod i, altfor latterlig høj.</p> <p>Der var En, han kom til at tænke paa i denne Sammenhæng ... salig Neergaard. Hvordan var det, han havde sagt i sin profetiske Tale hin Dødsnat? — —</p>	<p>— — Ja, der var i Nødsfald endnu een. Den gale Baronesse.</p> <p>Det vilde med andre Ord sige: han maatte som Dyhring og saa mange andre ofre sin Selvstændighed, gilde sit eget Jeg og gøre sig til Offenlighedens Eunuk; eller han maatte gaa i Lære hos Max Bernhardt, maatte med Omsigt udvælge sig et { værgeløst } Offer og koldblodigt udplyndre det. Jakobe havde ogsaa i den Henseende haft Ret. Der var vistnok ingen andre Udveje. „Og vil man Maalet, maa man ogsaa ville Midlerne.”</p> <p>Nej — han blev nødt til at indrømme det — der var ikke det Stof i ham til en Verdenserobrer, som han havde troet. Han kunde ikke overvinde sig til at betale, hvad den store Lykke kostede. Eller rettere: det gik ham med Navnkundigheden og Magtfølelsen, som det før var gaaet ham med andre af Livets højt besungne Tillokkelser, de tabte paa nærmere Hold i Værdi for ham. Han fandt den Pris, de stod i, altfor latterlig høj.</p> <p>Der var En, han kom til at tænke paa i denne Sammenhæng ... salig Neergaard. Hvordan var det, han havde sagt i sin profetiske Tale hin Dødsnat? — —</p>

	<p>Glasdøren ud til Torvet blev i det samme slaet op. Og ind traadte } en to Meter høj, graaskægget Skikkelse i en lys Kappe og med en Kæp lagt som et Slagsværd op paa Skuldren, — Fritjof!</p>	<p>Glasdøren ud til Torvet blev i det samme slaet op. Og ind traadte en to Meter høj, graaskægget Skikkelse i en lys Kappe og med en Kæp lagt som et Slagsværd op paa Skuldren, — Fritjof!</p>
--	--	--

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 28, 43.

1. udgave, 6. Hefte, s. 65, l. 12 f.	2. udgave, Del II, s. 269, l. 36 f.	4. udgave, Bind II, s. 74, l. 20 f.
<p>Nannys gyldenpansrede Bajadereskikkelse saaes [nu] igen midt i [<i>Dansevrømmelen</i>. Hun hvilede i sin Kavalers Arm med et saa straalende Smil, at Ingen let skulde falde paa, at hun i Virkeligheden (ligesom ved Middagsbordet) befandt sig i Vaande. Hendes hele kunstlede Opførsel denne Aften havde været beregnet paa at bringe hint forsmædelige Optrin med Per] i Forglemmelse hos [ham. Det havde været hendes Hensigt at forvirre og forvirke Indtrykket af, hvad der var sket, og samtidig at hidse ham op til en ny Tilmærkelse, der kunde give hende Lejlighed til at skaffe sig en glimrende Opførsel. Nu havde ogsaa hun lagt Mærke til hans lange Fraværelse. Hun havde forgæves spejdet efter ham allevegne og var bleven grebet af en endeklemmende Angst for, at hun havde spændt Buen for stærkt og gjort ham rasende,] saa han af Hævnerrighed kunde finde paa at sladre af [Skole overfor Dyhring. Hun havde tilsidst i sin Uro søgt ham omkring i alle Stuerne, ja endog gjort en Afstikker ind i Rygeværelserne under Paaskud af, at hun længtes efter sin Mand,] der sad derinde i en Kres af [satte Borgere, og hvem hun da ogsaa med megen</p>	<p>Nannys gyldenpansrede Bajadereskikkelse saaes { ^ } igen midt i { <i>Dansevrømmelen</i>. Ogsaa hun havde sine Øjne ude efter Per. Hun havde forgæves spejdet efter ham allevegne og begreb ikke, hvad han havde for. Trods sin overgivne Mine havde hun den hele Aften gaaet urolig omkring, endeklemt af Beførselse over Optrinnet inde i Kabinettet. Hele hendes Opførsel siden havde været beregnet paa et forvirre Pers Indtryk deraf og bringe det } i Forglemmelse hos { sig selv, men hun begyndte nu at ængstes for, at hun var gaaet for vidt, } saa han af Hævnerrighed kunde finde paa at sladre af { Skole.</p> <p>Imidlertid var Per netop vendt tilbage. Han stod ude i Forstuen og hængte sit Tøj op paa en Knage, og da han gennem den aabne Dør saae ind i de nu helt overfyldte Rygeværelser, fik han tilfældigvis netop Øje paa Dyhring, } der sad derinde i en Kres af { bekendte Børmænd. }</p>	<p>Nannys gyldenpansrede Bajadereskikkelse saaes igen midt i <i>Dansevrømmelen</i>. Ogsaa hun havde sine Øjne ude efter Per. Hun havde forgæves spejdet efter ham allevegne og begreb ikke, hvad han havde for. Trods sin overgivne Mine havde hun den hele Aften gaaet urolig omkring, endeklemt af Beførselse over Optrinnet inde i Kabinettet. Hele hendes Opførsel siden havde været beregnet paa { at } forvirre Pers Indtryk deraf og bringe det i Forglemmelse hos sig { selv; } men hun begyndte nu at ængstes for, at hun var gaaet for vidt, saa han af Hævnerrighed kunde finde paa at sladre af Skole.</p> <p>Imidlertid var Per netop vendt tilbage. Han stod ude i Forstuen og hængte sit Tøj op paa en Knage, og da han gennem den aabne Dør saae ind i de nu helt overfyldte Rygeværelser, fik han tilfældigvis { ^ } Øje paa Dyhring, der sad derinde i en Kres af bekendte Børmænd.</p>

Naturlighed havde givet et kælent Kys paa Øret.

Dyhring havde (ligesom under Middagen) naadigt besvaret hendes Kærtegn ved at klappe hende paa Kinden. Naar hun derfor stadig mente, at han ingenting havde mærket, skuffede hun sig imidlertid grundigt. Han havde hele Tiden været fuldkommen klar over, hvem det var, han skyldte, at Nanny siden Opholdet i Rom havde været saa bedaarende elskovsfuld og saa magtløs i sin Hengivelse. Men i god Overensstemmelse med sit Livs hele ledende Tanke havde han gemt denne Viden saa dybt i sin Sjæl, at den ikke anfægtede ham. Han sagde til sig selv, at naar dog han alene nød godt af hendes Elskovsblussen, var det jo ganske ligegyldigt, hvem der fremkaldte den. Han havde derfor ingenting at beklage sig over. Hans Stilling var tværtimod saa bekvem og behagelig, som tænkes kunde. Idet han overlod det til andre at have Besværet med at tilfredsstille hans Kones Forfængelighed, mens han selv alene nød Frugterne, var vistnok Idealet af et Samliv naact.

At Nanny nemlig ikke vilde misbruge sin Frihed og i Smug overskride Grænserne for, hvad der var hende tilladt, derpaa mente han at kunne være sikker. Efter nøjere at have lært hendes Natur og Sindsbeskaffenhed at kende, og navnlig efter at han (til yderligere Beroligelse) behændig havde opkildret hendes Ærgerrighed og ladet denne udmale for

hende et Fremtidsperspektiv, der endte i selve Hoffets Sale, var han temmelig overbevist om, at hun vilde vogte sig endog for det blotte Skin af Skandale. Hvor stor Fristelsen end maaske kunde være for hende, vilde det sikkert gaa hende, som naar hun i Butikerne lystent vedblev at omkrese og befingre en eller anden Ting, der havde opvakt hendes Behag, men uvægerligt tilsidst lod den ligge, saasnart der var Tale om, at hun selv kunde komme til at betale den.

Dette var den unge Chefredaktørs Tanker, mens han sad der nedsunken i en Lænestol omtrent i den samme Stilling, hvori han i sine yngre Dage yndede at lade sig fotografere og udstille i Boghandlervinduerne til Borgerskabets fnysende Forargelse: skødesløst henslængt med det ene Ben over det andet og en Cigaret mellem Fingerspidserne — som var Livet en Siesta og Tilværelsens hele Indhold akkurat et Smil værd. Han sad nu her som Midtpunktet i en Kres af Børsens mere fremtrædende Mænd og var fra alle Sider Genstand for megen Opmærksomhed.]

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 28, 43.

1. udgave, 6. Hefte, s. 69, l. 20 f.	2. udgave, Del II, s. 271, l. 5 f.	4. udgave, Bind II, s. 75, l. 16 f.
<p>Det havde egenlig været [<i>hans</i>] Hensigt at blande sig mellem de rygende Herrer for at ryste Ensomhedens Tanker af sig og ved Hjælp af et Glas Whisky [<i>igen</i>] at komme i Samklang med Omgivelserne her. Men Synet af den ombejlede Pressejunker [<i>fyldte ham straks med en bitter Misstemning, saa</i>] han vendte sig bort og søgte ind i de andre Stuer.</p> <p>[<i>Han havde jo allerede nede i Rom set Vidnesbyrd om Dyhrings nyskabte Herskermagt, som især de mange Digtere og Kunstnere dernede havde krøbet jammerligt for. Efter at være kommen hjem havde han næppe kunnet tage en Avis i Haanden uden at se ham nævnet, undertiden med Ringeagt, undertiden med Anerkendelse, men altid som et betydningsfuldt Tidens Tegn, et Sindbillede paa Slægten og dens Aand.</i></p> <p>»Men hvad Værd har saa egenlig denne meget eftertragtede Navnkundighed?« sagde han til sig selv i Fortsættelse af en Tankegang, der havde beskæftiget ham under den sidste Del af Spasereturen. »Hvad betyder i Grunden det hele, naar en saadan Stymper af en Avissskriver kan opnaa medborgerlig Anseelse og næsten fyrstelig Magt ... og det bare paa et net Dukkeansigt i Forening med tilstrækkelig</p>	<p>Det havde egenlig været { <i>Pers</i> } Hensigt at blande sig mellem de rygende Herrer for at ryste Ensomhedens Tanker af sig og ved Hjælp af et Glas Whisky { <i>søge</i> } at komme i Samklang med Omgivelserne her. Men Synet af den ombejlede Pressejunker { <i>betog ham straks al Trang til Forligelse, og</i> } han vendte sig bort og søgte ind i de andre Stuer.</p> <p>{ <i>^</i> }</p> <p>{ <i>Der laa endnu over hans Træk ligesom en svag Afglans af noget, der hørte en lykkeligere Verden til. Men efterhaanden som han nu arbejdede sig frem gennem de overfyldte og ophedede Rum med de mange blussende Ansigter og febrilsk arbejdende Vifter, fik han igen det mørke og barske Udseende, som han havde haft</i> } ved Middagsbordet. Det stærke Skær fra Lysekronerne skar ham { <i>desuden</i> } i Øjnene. Overgangen fra Landevejens Aftenstilhed til den bølgende og brusende Selskabsvrimmel { <i>virkede i det hele fortlømlende paa ham.</i> } Han havde en Fornemmelse af at være kommen ind i en stønnende { <i>Kraftmaskine, der arbejdede under et unaturligt Højtryk.</i></p>	<p>Det havde { <i>^</i> } været <i>Pers</i> Hensigt at blande sig mellem de rygende Herrer for at ryste Ensomhedens Tanker af sig og ved Hjælp af et Glas Whisky søge at komme i Samklang med Omgivelserne her. Men Synet af den ombejlede Pressejunker betog ham straks al Trang til { <i>Forligelse. Han</i> } vendte sig bort og søgte ind i de andre Stuer.</p> <p>Der laa endnu over hans Træk ligesom en svag Afglans af noget, der hørte en { <i>anden</i> } Verden til. Men efterhaanden som han nu arbejdede sig frem gennem de overfyldte og ophedede Rum med de mange blussende Ansigter og febrilsk arbejdende Vifter, fik han igen det { <i>hovmodige</i> } og barske Udseende, som han havde haft ved Middagsbordet. Det stærke Skær fra Lysekronerne skar ham desuden i Øjnene. Overgangen fra Landevejens Aftenstilhed til den bølgende og brusende Selskabsvrimmel virkede { <i>^</i> } fortlømlende paa ham. Han havde en Fornemmelse af at være kommen ind i en stønnende Kraftmaskine, der arbejdede under et unaturligt Højtryk.</p> <p>Da han naede ind { <i>i</i> } Salen, blev han staaende i Døren for at se paa Dansen. Den var bleven meget livlig paa det sidste. Ogsaa</p>

<p>Skamløshed til som en Luftblære at lade sig bære oppe af Tidsstrømningen?»</p> <p>Pers Ansigt havde igen faaet det mørke og vilde Udtryk, som det havde haft hele Tiden] ved Middagsbordet. Det stærke Skær fra Lysekronerne skar ham [ogsaa] i Øjnene. Overgangen fra Landevejens Aftenstilhed til den bølgede og brusende Selskabsvrimmel [fortumlede ham i det hele.] Han havde en Fornemmelse af at være kommen ind i en stønnende [Kraftmaskine. Og idet han saa sig omkring i Stuerne med de mange blussende Ansigter og Damernes febrilsk arbejdende Vifter, tænkte han paa, at der nok ogsaa var »fyret godt under« for at vedligeholde det unaturlige Højtryk.</p> <p>Da han naaede hen til Salen, blev han et Øjeblik] staaende i Døren for at se paa Dansen. Den var bleven meget livlig paa det sidste. Ogsaa flere af de [ældre] havde nu faaet Lyst til at røre Benene.</p>	<p>Da han naaede ind til Salen, blev han } staaende i Døren for at se paa Dansen. Den var bleven meget livlig paa det sidste. Ogsaa flere af de { Ældre } havde nu faaet Lyst til at røre Benene.</p>	<p>flere af de Ældre havde nu faaet Lyst til at røre Benene.</p>
--	---	--

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på side: 28.

1. udgave, 6. Hefte, s. 99, l. 5.	2. udgave, Del II, s. 290, l. 4 f.	4. udgave, Bind II, s. 89, l. 33 f.
<p>Han havde [i sin] Henrykkelse draget hende ind til sig, og hun [hvilede igen] sit Hoved paa hans Skulder [i en Art lykkelig Selvbedøvelse.</p> <p>»Veed du, hvad jeg i de sidste Dage har tænkt saa meget paa,« fortsatte han, efterat de nogle Øjeblikke havde siddet tavse. »Alt det, som vi Mennesker — i alt Fald vi Mandfolk — saa hidsigt efterstræber og undertiden sælger baade Sjæl og Krop for at naa: Navn, Ære, Rigdom o.s.v., hvor] er det dog i Grunden [altsammen] betydningsløst og ligegyldigt i Sammenligning med [Livets virkelige Goder, der er] saa at sige ens for [alle og groer] ud af Tilværelsen saa selvfølgelig som [Frugter paa et Træ. Det har aldrig slaet mig som forleden Aften i Selskabet her, hvor bagvendt] Livsværldernes Rangforordning [er ogsaa indenfor det moderne Samfund, og hvor uhyggelig Tomheden af den Grund overalt gaber frem under den straalende Overflade.] Jeg priser mig lykkelig over, at jeg [i Tide fik reddet mig ud af Elendigheden.] For jeg var sandelig nær bleven stikkende i [den, — det ser jeg nu]</p> <p>Jakobe var bleven lidt urolig under denne Tale. Skønt det] i Grunden var hendes egne { Ord } ja netop dem, [hvorom hun havde</p>	<p>Han havde { paany i } Henrykkelse draget hende ind til sig, og hun { lagde træt } sit Hoved paa hans Skulder { og lukkede Øjnene. }</p> <p>{ ^ }</p> <p>{ „Ak ja,” fortsatte han. „Hvor } er dog i Grunden { alt andet i Livet } betydningsløst og ligegyldigt i Sammenligning med { de Goder, der } saa at sige er ens for { alle — rige som fattige — og som gror } ud af Tilværelsen saa selvfølgelig som { Frugterne ud af et Træ. Der er noget bagvendt i } Livsværldernes Rangforordning { — ogsaa indenfor det moderne Samfund. } Jeg priser mig lykkelig over, at jeg { har indset det i Tide. } For jeg var sandelig nær bleven stikkende i { Dyndet!” }</p> <p>Jakobe { fik igen lidt Uro paa sig. Til Trods for, at det } i Grunden kun var hendes egne { Ord, han her havde gentaget, } ja netop dem, { hun engang havde drømt om at høre af hans Mund, saa } opskræmte de hende { nu. Hun } havde jo i Mellemtiden { selv forandret sig. Særlig havde disse sidste Dage ændret meget i hendes Syn paa de saakaldte „sande Livsværldier”.</p>	<p>Han havde paany i Henrykkelse draget hende ind til sig, og hun lagde træt sit Hoved paa hans Skulder og lukkede Øjnene.</p> <p>„Ak ja,” fortsatte han. „Hvor er dog i Grunden alt andet i Livet betydningsløst og ligegyldigt i Sammenligning med de Goder, der saa at sige er ens for alle — rige som fattige — og som gror ud af Tilværelsen saa selvfølgelig som Frugterne ud af et Træ. Der er noget bagvendt i Livsværldernes Rangforordning — ogsaa indenfor det moderne Samfund. Jeg priser mig lykkelig over, at jeg har indset det i Tide. For jeg var sandelig nær bleven stikkende i Dyndet!”</p> <p>Jakobe fik igen lidt Uro paa sig. Til Trods for, at det i Grunden kun var hendes egne Ord, han her havde gentaget, ja netop dem, hun engang havde drømt om at høre af hans Mund, saa opskræmte de hende nu. Hun havde jo i Mellemtiden selv forandret sig. Særlig havde disse sidste Dage ændret meget i hendes Syn paa de saakaldte „sande Livsværldier”.</p> <p>„Jeg tror, du bedømmer Forholdene urigtigt,” sagde hun med en fremmed Haardhed i Stemmen.</p>

<p>drømt, at han engang vilde gøre dem til sine, opskræmte de hende nu, da hun hørte dem af hans Mund. Men hun havde jo i Mellemtiden ogsaa selv til en vis Grad ændret sine Meninger om de sande Livsværdier.</p> <p>»Nu ser du dog vist for sort paa Forholdene,« sagde hun.</p> <p>»Det tror jeg ikke. Det er absolut min Erfaring, at] Egennytte, Forfængelighed, Brutalitet, Herskesyge [o.s.v. endnu] er lige saa grundfæstede Magter i det nye Samfund som i det [gamle. Det er hip som hap. Men det var dog vel oprindelig ikke Meningen.«</p> <p>»Ja hvorfor tror du egenlig?«</p> <p>»Hvorfor?«</p> <p>»Ja, — den Slags Egenskaber, som du nævner, er nu engang de Drivkræfter, der fører Menneskene og] Verden fremad. Derfor kan de vist heller ikke være slet saa fordømmelige, som man gerne gør dem til.«</p> <p>[»Naa, du mener kanske, at de ligefrem tør kaldes] paaskønnelsesværdige?«</p> <p>»Jeg veed ikke. Er det dog ikke [simpelt hen] dem, hvorpaa Menneskenes Velfærd beror?«</p> <p>[Per kom til at le.</p>	<p>„Jeg tror, du bedømmer Forholdene urigtigt,“ sagde hun med en fremmed Haardhed i Stemmen.</p> <p>„Saa se dig om og sig mig, om ikke } Egennytte, Forfængelighed, Brutalitet, Herskesyge { o. s. v. } er lige saa grundfæstede Magter i det nye Samfund som i det { gamle?“</p> <p>„Ja — hvorfor skulde de ikke være det?“</p> <p>„Hvorfor?“</p> <p>„Ja, — den Slags Egenskaber hører nu engang til de menneskelige Drivkræfter, der fører } Verden fremad. Derfor kan de vist heller ikke være slet saa fordømmelige, som man gerne gør dem til.“</p> <p>{ Per lo. Han opfattede hendes Ord som Spøg.</p> <p>„Naa, du mener maaske, at de ligefrem er } paaskønnelsesværdige?“</p> <p>„Jeg veed ikke. Er det dog ikke { simpelthen } dem, hvorpaa Menneskenes Velfærd beror?“</p> <p>{ Nu forstod Per paa Tonen, at det var Alvor, og han saae overrasket paa hende. Men han var ikke oplagt til Kiv og slog Sagen hen i Løjer.</p>	<p>„Saa se dig om og sig mig, om ikke Egennytte, Forfængelighed, Brutalitet, Herskesyge o. s. v. er lige saa grundfæstede Magter i det nye Samfund som i det gamle?“</p> <p>„Ja — hvorfor skulde de ikke være det?“</p> <p>„Hvorfor?“</p> <p>„Ja, — den Slags Egenskaber hører nu engang til de menneskelige Drivkræfter, der fører Verden fremad. Derfor kan de vist heller ikke være slet saa fordømmelige, som man gerne gør dem til.“</p> <p>Per lo. Han opfattede hendes Ord som Spøg.</p> <p>„Naa, du mener maaske, at de { er ligefrem } paaskønnelsesværdige?“</p> <p>„Jeg veed ikke. Er det dog ikke simpelthen dem, hvorpaa Menneskenes Velfærd beror?“</p> <p>Nu forstod Per paa Tonen, at det var Alvor, og han saae overrasket paa hende. Men han var ikke oplagt til Kiv og slog Sagen hen i Løjer.</p> <p>„Ja, er det ikke det, jeg siger; — du <i>vil</i> absolut sige imod i denne Tid, om du saa skal opponere mod dine egne Meninger.“</p> <p>Jakobe tav. Heller ikke hun følte egenlig nogen Lyst til at genoptage Striden fra forleden. Og de gav sig da til at lægge Rejseplaner og drøfte Rejseruter. —</p>
--	--	--

»Du er storartet, Jakobe! Er det ikke, som jeg siger, — du vil absolut være stridig idag,] om du saa skal opponere mod dine egne [Meninger. Men du er sød, som du er! ... Og nu maa jeg desværre gaa, eller rettere sagt løbe, ellers kommer jeg for sent til Toget. Farvel, min Ven! Og tænk nu nærmere over, hvad vi har talt om. Jeg kommer igen imorgen.«]

„Ja, er det ikke det, jeg siger; — du *vil* absolut sige imod i denne Tid, } om du saa skal opponere mod dine egne { Meninger.” Jakobe tav. Heller ikke hun følte egenlig nogen Lyst til at genoptage Striden fra forleden. Og de gav sig da til at lægge Rejseplaner og drøfte Rejseruter. — }

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 29, 43.

1. udgave, 6. Hefte, s. 168, l. 20 f.	2. udgave, Del II, s. 332, l. 36 f.	4. udgave, Bind II, s. 122, l. 24 f.
<p>I et Par Timer laa han [derpaa] nede i den beklumrede Salon mellem en Samling prustende og stønnende Mennesker og kunde ikke falde i Søvn. Tankerne vilde ikke hvile. Han [følte det godt selv nu, hvorledes] der denne Nat fuldbyrdedes en længe forberedt [Omvæltning i hans Indre.] Det var, som om der i Mulm og Taage var ved at oplade sig en ny Verden for ham, [hvori] han endnu kun daarligt kunde skimte [Vej.] Hvad der laa bag ham, svandt hen i Intethed. I en gammel værkbruden Præstekones [Skikkelse] havde der aabenbaret sig for ham en Kraft, mod hvilken selv en Cæsars [kongelige] Vælde nu syntes ham ringe, [en Kraft og Storhed i Lidelsen, i Forsagelse, i Opofrelsen.</p> <p>Men dermed gled ogsaa Grunden bort under hele hans forgangne Liv. Dermed var Dommen afsagt over al hans hidtidige Digten og Tragten.]</p> <p>Han laa med Hænderne bag Hovedet og saae med vidtaabne Øjne ud i Halvmørket under en [urolig] Forudfølelse af de Sjælekampe, der [nu] forestod ham. [Som de mere overfladiske Bævninger, der bebuder et</p>	<p>I et Par Timer laa han { ^ } nede i den beklumrede Salon mellem en Samling prustende og stønnende Mennesker og kunde ikke falde i Søvn. Tankerne vilde ikke hvile. Han { følte, at } der denne Nat fuldbyrdedes en længe forberedt { aandelig Fødsel i ham. } Det var, som om der i Mulm og Taage var ved at oplade sig en ny Verden for ham, { hvortil } han endnu kun daarligt kunde skimte { Vej. } Hvad der laa bag ham, svandt hen i Intethed. I en gammel værkbruden Præstekones { Lignelse } havde der aabenbaret sig for ham en Kraft, mod hvilken selv en Cæsars { ^ } Vælde nu syntes ham fattig og ringe, { — en Kraft og Storhed i Lidelsen, i Forsagelse, i Opofrelse. }</p> <p>{ ^ }</p> <p>Han laa med Hænderne bag Hovedet og saae med vidtaabne Øjne ud i Halvmørket under en { angstfuld Forudfølelse af de Sjælekampe, der } forestod ham. { ^ } { Alligevel var han ikke nedslaaet. } Til sin egen Forundring misundte han slet ikke de Mennesker, der laa { rundt om ham og prustede og snorkede } under Virkningen af en rolig Samvittigheds Sovedrik. Der var i hans vaagnende Anger og</p>	<p>I et Par Timer laa han nede i den beklumrede Salon mellem en Samling prustende og stønnende Mennesker og kunde ikke falde i Søvn. Tankerne vilde ikke hvile. Han følte, at der { i } denne Nat fuldbyrdedes en længe forberedt aandelig Fødsel i ham. Det var, som om der i Mulm og Taage var ved at oplade sig en ny Verden for ham, hvortil han endnu kun daarligt kunde skimte Vejen. Hvad der laa bag ham, svandt hen i Intethed. I en gammel værkbruden Præstekones Lignelse havde der aabenbaret sig for ham en Kraft, mod hvilken selv en Cæsars Vælde nu syntes ham fattig og ringe, — en Kraft og Storhed i Lidelsen, i Forsagelse, i Opofrelse.</p> <p>Han laa med Hænderne bag Hovedet og saae med vidtaabne Øjne ud i Halvmørket under en angstfuld Forudfølelse af de Sjælekampe, der forestod ham. Alligevel var han ikke nedslaaet. Til sin egen Forundring misundte han slet ikke de Mennesker, der laa rundt om ham og prustede og snorkede under Virkningen af en rolig Samvittigheds Sovedrik. Der var i hans vaagnende Anger og Smerte noget af det samme underfuldt betagende som i en fødende Kvindes Veer,</p>

kommende Jordskælv, rørte Skyldfølelsen sig allerede ret vaandefuldt i ham. Alligevel var han ikke nedslaaet. Han følte intet af den Rædsel, som den ubesmykkede Virkeligheds nøgne og kolde Øde glimtvis havde fremkaldt hos ham den foregaaende Dag, da han saae Moderen hænge der i Luften over den gabende Lasteluge som over en hæsligt grinende Mund.] Til sin egen Forundring misundte han slet ikke de Mennesker, der laa [her og prustede og snorkede og svedte rundt om ham] under Virkningen af en rolig Samvittigheds Sovedrik. Der var i hans vaagnende Anger og Smerte noget af det samme underfuldt betagende som i en fødende Kvindes Veer, der [er Tegnet paa,] at et nyt Liv er i Frembrud med nye Forhaabninger og nye Forjættelser.

I Daglysningen gik Per fraborde ved det første Landingssted i Fjordens Munding, hvor Skibet stoppede [op.] Fra Toppen af en Banke fulgte han det med Øjnene paa dets langsomme Fart gennem Fjordens mange Krumninger i det [milebrede Engdrag] den samme Vej, ad hvilken han selv for [syv] Aar siden stævnedes ud i Verden med et saa ungdommeligt Mod og saa sollyse Forhaabninger. [Syv] Aar! Og han havde jo virkelig haft »Lykken« med sig. Han havde jo [omsider] vundet det Kongerige, han havde eftertragtet, og til hvis Krone han havde følt sig [baaret. Men var han da nu lykkelig? —]

Smerte noget af det samme underfuldt betagende som i en fødende Kvindes Veer, der { bebuder, } at et nyt Liv er i Frembrud med nye Forhaabninger og nye Forjættelser.

I Daglysningen gik Per fraborde ved det første Landingssted i Fjordens Munding, hvor Skibet { stoppede. } Fra Toppen af en Banke fulgte han det med Øjnene paa dets langsomme Fart gennem Fjordens mange Krumninger i det { milevide Engdrag — } den samme Vej, ad hvilken han selv for { otte } Aar siden stævnedes ud i Verden med et saa ungdommeligt Mod og saa sollyse Forhaabninger. { Otte } Aar! Og han havde jo virkelig haft „Lykken” med sig. Han havde jo { endda } vundet det Kongerige, han havde eftertragtet, og til hvis Krone han havde følt sig { baaret! }

der bebuder, at et nyt Liv er i Frembrud med nye Forhaabninger og nye Forjættelser.

I Daglysningen gik Per fraborde ved det første Landingssted i Fjordens Munding, hvor Skibet stoppede. Fra Toppen af en Banke fulgte han det med Øjnene paa dets langsomme Fart gennem Fjordens mange Krumninger i det milevide Engdrag — den samme Vej, ad hvilken han selv for otte Aar siden stævnedes ud i Verden med et saa ungdommeligt Mod og saa sollyse Forhaabninger. Otte Aar! Og han havde jo virkelig haft „Lykken” med sig. Han havde jo endda vundet det Kongerige, han havde eftertragtet, og til hvis Krone han havde følt sig baaret!

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 30, 43, 49.

1. udgave, 7. Hefte, s. 63, l. 18 f.	2. udgave, Del III, s. 53, l. 8 f.	4. udgave, Bind II, s. 157, l. 15 f.
<p>Per maatte læse Brevet igennem et Par Gange, før han helt forstod det. Han kendte ikke [Jakobe] igen. Denne Tone! — Han blev [saa meget] dybere skuffet, som han selv havde følt sig saa lykkelig befriet ved endelig at have vundet Klarhed over sig selv i et Forhold, hvoraf der var runden saa megen Fortrædelighed baade for ham selv og andre.</p> <p>I det første Øjeblikks Opbragthed tænkte han [da ogsaa] paa at sætte sig til at skrive og give hende [Svar paa Tiltale.] Men han besindede [sig itide.] Hvor meget end den religiøse Stemning igen var bleven trængt tilbage i hans Sind, den virkede dog stadig i det skjulte, omsatte sig i Sagtmodighed og i Trang til stedse strengere Selvprøvelse. Ganske særligt kom dette frem i Forholdet til Jakobe. Han sagde nu til sig selv, at han maatte bære over med hende, han havde [jo] saa megen Uret at gøre god overfor hende, [han maatte næsten] være glad [ved at faa en Lejlighed til i Gerning at vise hende sin Taknemlighed. Naar han tænkte paa, hvorledes han — endda for ikke saa meget længe siden — havde krænket den Tillidsfuldhed, med hvilken hun i Dresack havde lagt sit Liv og Ære i hans Haand, ved at have villet ofre hende for en Flane som Nanny, forstod han det slet ikke mere og</p>	<p>Per maatte læse Brevet igennem et Par Gange, før han helt forstod det. Han kendte ikke { Jabobe } igen. Denne Tone! — Han blev { des } dybere skuffet, som han selv havde følt sig saa lykkelig befriet ved endelig at have vundet Klarhed over sig selv i et Forhold, hvoraf der var runden saa megen Fortrædelighed baade for ham selv og { for } andre.</p> <p>I det første Øjeblikks Opbragthed tænkte han { ^ } paa at sætte sig til at skrive og give hende { en alvorlig Tilrettevisning. } Men han besindede { sig. } Hvor meget end den religiøse Stemning igen var bleven trængt tilbage i hans Sind, den virkede dog stadig i det skjulte, omsatte sig i Sagtmodighed og i Trang til stedse strengere Selvprøvelse. Ganske særligt kom dette frem i Forholdet til Jakobe. Han sagde { derfor } nu til sig selv, at han maatte bære over med hende, han havde { ^ } saa megen Uret at gøre god overfor hende, { at han jo næsten maatte } være glad { for den Lejlighed, der her tilbød sig, til i Gerning at vise hende sin Beredvillighed til at bringe Sonoffer. }</p>	<p>-</p>

grebes af en oprigtig Anger og Skamfuldhed.]		
--	--	--

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 30, 43.

1. udgave, 7. Hefte, s. 162, l. 2 f.	2. udgave, Del III, s. 122, l. 33 f.	4. udgave, Bind II, s. 208, l. 23 f.
<p>Den blotte [Mulighed af, at han var — eller kunde være bleven —] genelsket af Inger, gjorde hans Tanker vilde. Det var som at fange et Glimt af Paradisets [lyse] Herlighed [paa Vejen ned gennem Skyggerigets mørke Gab. Han pressede Hænderne om sit Hoved og kæmpede] med Graaden. Ja, Straffens Time var kommen nu! Gudsdommen var fældet over [ham. Kains Forbandelse havde ramt ham. Et tomt, goldt og vansmægtende Liv i Ensomhedens Ørken,] — det var det Helvede, hvortil han var [hjemfalden. Men hvad havde han at beklage sig over? Med fuld og klar Bevidsthed] havde han solgt sin Sjæl til [Verdens Afguder, og disse] havde jo redelig betalt ham efter Overenskomsten. Guld og [Berømmelse, Sansernes Nydelse og Triumfens Tillokkelser havde de lagt for hans Fod, — han behøvede] blot at række sig frem og gribe til. [Ja, havde de ikke endog vist ham Vej til en af Europas Pengefyrstetroner .... halvtresindstyve Millioner prøjsiske Mark i Guld havde et Øjeblik svævet over hans Hoved som en Kongekrone. Og havde ikke Nanny aabnet ham sin hvide Favn og forjættet ham alle Vellystens Herligheder? Og selv Jakobe?</p>	<p>Den blotte { Forestilling om at være } genelsket af Inger gjorde hans Tanker vilde. Det var som at fange et Glimt af Paradisets { ^ }Herlighed { netop i det Øjeblik, da Mørket for evigt lukkede sig omkring ham! Han pressede Haanden mod Øjnene og maatte kæmpe } med Graaden. Ja, Straffens Time var kommen nu! Gudsdommen var fældet over { ham! Kains Fredløshed, Ensomhedens Ørkenliv, } — det var det Helvede, hvortil han var { hjemfalden! Men han havde jo ingenting at beklage sig over. Med fuldt Forsæt } havde han solgt sin Sjæl til { denne Verdens Guder. Den Pagt med Lykken, han havde levet paa, det var et Forbund med Djævlen, med Satan. Og denne } havde jo redelig betalt ham efter Overenskomsten. Guld og { Ære og Vellystens Glæder — alle denne Verdens Herligheder havde han strøet for hans Fod. Han behøvede jo endnu } blot at række sig frem og gribe { til! }</p> <p>Han sprang op med Hænderne om Hovedet. { ^ }Nej, nej! Gud kunde ikke være saa ubarmhjertig. Saa { dybt } havde han ikke forsyndet { sig. Han erkendte at have fejlet, } — og han var rede til at gøre Bod. Med koldt</p>	<p>Den blotte Forestilling om at være genelsket af Inger gjorde hans Tanker vilde. Det var som at fange et Glimt af Paradisets Herlighed netop i det Øjeblik, da Mørket for evigt lukkede sig omkring ham! Han pressede Haanden mod Øjnene og maatte kæmpe med Graaden. Ja, Straffens Time var kommen nu! Gudsdommen var fældet over ham! Kains Fredløshed, Ensomhedens Ørkenliv, — det var det Helvede, hvortil han var hjemfalden! Men han havde jo ingenting at beklage sig over. Med fuldt Forsæt havde han solgt sin Sjæl til denne Verdens Guder. Den Pagt med Lykken, han havde levet paa, det var et Forbund med Djævlen, med Satan. Og denne havde jo redelig betalt ham efter Overenskomsten. Guld og Ære og Vellystens Glæder — alle denne Verdens Herligheder havde han strøet for hans Fod. Han behøvede jo endnu blot at række sig frem og gribe til!</p> <p>Han sprang op med Hænderne om Hovedet. Nej, nej! Gud kunde ikke være saa ubarmhjertig. Saa dybt havde han ikke forsyndet sig. Han erkendte at have fejlet, — og han var rede til at gøre Bod. Med koldt</p>

Hvad havde han at udsætte paa hende? Var hun ikke Verdensdame, fornem, kundskabsrig, endog højt begavet, dertil fordomsfri og fremtidsbegeistret — —]

Han sprang op med Hænderne om Hovedet. [— Nej,] nej! Gud kunde ikke være saa ubarmhjerterig. Saa [**haardt**] havde han ikke forsyndet [**sig, en saadan Straf havde han ikke fortjent. Han erkendte at have fejlet — dybt og frygteligt**] — og han var rede til at gøre Bod. Med koldt Overlæg havde han [**ofret**] sit Hjertes Fred og [**Lykke, ofret**] sin Moders Kærlighed, sin Faders Velsignelse, sin Sjæls Hjemstavnsret, sit hele aandelige Fællesskab med Land og Folk og Slægt paa [**Ærelystens og Begærlighedens blodige Altre. Og ikke nok dermed. Han havde ved sin vilde Lykkejagt**] kastet Skygge ogsaa over andres Liv, havde været sine Forældres Sorg, sine Søskenes Bekymring, sine Venners og Velynderes Skuffelse og Skam. Ogsaa Jakobe havde han bedraget! — —

Han kunde ikke længer staa sin dødelig opskræmte Samvittigheds Tilskyndelser imod. Han [**gled hulkende ned paa Knæ ved Siden af Sengen**] og skjulte Ansigtet i sine Hænder. »Gud! Aa, Gud! ... Jo, [**jo.**] Jeg har fortjent det altsammen! [**Jeg bekender det! .... Jeg har fortjent det altsammen ...«**]

Overlæg havde han { **solgt** } sit Hjertes Fred og { **Tryghed, solgt** } sin Moders Kærlighed, sin Faders Velsignelse, sin Sjæls Hjemstavnsret, { **ofret** } sit hele aandelige Fællesskab med Land og Folk og Slægt paa { **Forfængelighedens og Begærlighedens blodbestænkte Altre. Og ikke nok dermed! Han havde ved sin vilde Jagt efter et Blændværk** } kastet Skygge ogsaa over andres Liv, havde været sine Forældres Sorg, sine Søskenes Bekymring, sine Venners og Velynderes Skuffelse og Skam. Ogsaa Jakobe havde han bedraget! — —

Han kunde ikke længer staa sin dødelig opskræmte Samvittigheds Tilskyndelser imod. Han { **sank ned paa Sengekanten og skjulte hulkende Ansigtet i sine Hænder:** } „Gud! Aa, Gud! ... Jo, { **jo!** } Jeg har fortjent det altsammen! { **Det altsammen! ... Det alt-alt-sammen!”** }

Overlæg havde han solgt sit Hjertes Fred og Tryghed, solgt sin Moders Kærlighed, sin Faders Velsignelse, sin Sjæls Hjemstavnsret, ofret sit hele aandelige Fællesskab med Land og Folk og Slægt paa Forfængelighedens og Begærlighedens blodbestænkte Altre. Og ikke nok dermed! Han havde ved sin vilde Jagt efter et Blændværk kastet Skygge ogsaa over andres Liv, havde været sine Forældres Sorg, sine Søskenes Bekymring, sine Venners og Velynderes Skuffelse og Skam. Ogsaa Jakobe havde han bedraget! { ^ }

Han kunde ikke længer staa sin dødelig opskræmte Samvittigheds Tilskyndelser imod. Han sank ned paa Sengekanten og skjulte hulkende Ansigtet i sine Hænder: „Gud! Aa, Gud! ... Jo, jo! Jeg har fortjent det altsammen! Det altsammen! ... Det { alt alt sammen!” }

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 30, 44.

1. udgave, 7. Hefte, s. 166, l. 2 f.	2. udgave, Del III, s. 122, l. 33 f.	4. udgave, Bind II, s. 209, l. 12 nf.
<p>[Den Aften og Nat blev Per sig endelig sin Kristendom fuldt bevidst. Mens han gik ude i Skoven, hvor han havde søgt hen for at være i Ro, og senere, da han efter et kort Ophold i Familien havde trukket sig tilbage til sit Værelse,] brød han afgørende med sin Fortid og gav sig sine Fædres Gud i Vold. Hele Natten laa han søvnløs, og mens han i Tankerne gennemgik sit [hele] Liv, følte han sig bestandig mere brødefuld. Og Syndsbevidstheden avlede den Ydmyghed, han endnu om Formiddagen havde manglet. Og af denne fremgik tilsidst Bønnen.</p> <p>Først henimod Morgen faldt han lidt til Ro. Da Tjeneren kom ind med Te, sov han.</p> <p>Hans første Tanke, da han vaagnede, galdt Jakobe og det Brev, han nu [straks] maatte skrive til hende. For ogsaa det var bleven ham klart denne Nat, at det [ikke alene var hans Ret men hans] Pligt at bryde et [Forhold, der var en Frugt af hans syndige Begæringer, og] som aldrig kunde afføde andet end Sorg og Ufred for begge Parter. [Saa fik det gaa med hans Fremtids udvortes</p>	<p>{ Denne Aften og Nat } { ^ } brød han afgørende med sin Fortid og gav sig sine Fædres Gud i Vold. Hele Natten laa han søvnløs, og mens han i Tankerne gennemgik sit { ^ } Liv, følte han sig bestandig mere brødefuld. Og Syndsbevidstheden avlede den Ydmyghed, han endnu om Formiddagen havde manglet. Og af denne fremgik tilsidst Bønnen.</p> <p>Først henimod Morgen faldt han lidt til Ro. Da Tjeneren kom ind med Te, sov han.</p> <p>Hans første Tanke, da han vaagnede, galdt Jakobe og det Brev, han nu { ^ } maatte skrive til hende. For ogsaa det var bleven ham klart denne Nat, at det { nu var hans absolute } Pligt at bryde et { Forhold, } som aldrig kunde afføde andet end Sorg og Ufred for begge Parter. { ^ } Nogen lang Forklaring { vilde ikke engang være } nødvendig. Jakobes { sidste Breve røbede tydeligt nok, } at hun var forberedt paa { Bruddet, ja } i Grunden selv ønskede det.</p> <p>{ Saasnart han var bleven paaklædt, satte han sig ved Bordet og fik sine Skrivesager frem.</p>	<p>Denne Aften og Nat brød han afgørende med sin { Fortid. } { ^ } Hele Natten laa han søvnløs, og mens han i Tankerne gennemgik sit Liv, følte han sig bestandig mere brødefuld. Og Syndsbevidstheden avlede den Ydmyghed, han endnu om Formiddagen havde manglet. Og af denne fremgik tilsidst Bønnen.</p> <p>Først henimod Morgen faldt han lidt til Ro. Da Tjeneren kom ind med Te, sov han. Hans første Tanke, da han vaagnede, galdt Jakobe og det Brev, han nu maatte skrive til hende. For ogsaa det var { blevet ham klart i } denne Nat, at det nu var hans absolute Pligt at bryde et Forhold, som aldrig kunde afføde andet end Sorg og Ufred for begge Parter. Nogen lang Forklaring vilde ikke engang være nødvendig. Jakobes sidste Breve røbede { jo } tydeligt nok, at hun var forberedt paa Bruddet, ja i Grunden selv ønskede det.</p> <p>Saasnart han var bleven paaklædt, satte han sig ved Bordet og fik sine Skrivesager frem. Det viste sig { nu } ikke at være saa let for ham at faa bragt sin Tilstaelse paa Papiret.</p>

<p>Velfærd, som det bedst kunde. Her stod større Værdier paa Spil end nogle Penge.] Nogen lang Forklaring [var ikke engang] nødvendig. Jakobes [Breve viste tydelig nok,] at hun var forberedt paa [et Brud og] i Grunden selv ønskede det. [Anderledes kunde han i hvert Fald ikke forstaa Efterskriften i hendes sidste Brev, — et Par Ord, hvormed hun havde ladet ham vide, at hun »rimeligvis en af Dagene rejste til Breslau«. For nu at skaane hende for den Ydmygelse, det vilde være hende, om Bruddet kom fra ham, besluttede han at opfatte denne Meddelelse som hendes endelige Opgør. Han havde da kun at erkende Rigtigheden af hendes Formodning om det fuldbyrdede religiøse Omslag i hans Sind, — og saa at sige hende det sidste Levvel.]</p>	<p>Det viste sig imidlertid ikke at være saa ganske let for ham at faa bragt sin Tilstaaelse paa Papiret. Om sit Gudsforhold kunde han, da det kom til Stykket, ikke faa sig til at skrive udførligere; det var endnu saa nyt for ham og skulde bevares helligt. Han nøjedes med nogle almindelige Talemaader om Savnet af den Overensstemmelse i Livsanskuelse, uden hvilken intet lykkeligt Samliv i Længden var muligt, og forøvrigt bad han hende tro paa, at det kun var efter lange Kampe og med tungt Hjerte, at han sønderrev et Baand, der havde været ham saa dyrebart.</p> <p>Flere Gange omskrev han Brevet, før det tilfredsstillede ham. I den Hensigt at skaane hende for enhver unødige Krænkelser valgte han sine Ord med største Omhyggelighed og lagde hele Skylden for den Vildfarelse, der i sin Tid havde ført dem sammen, over paa sig selv. }</p>	<p>Om sit Gudsforhold kunde { han } { ^ } ikke faa sig til at skrive udførligere; det var endnu saa nyt for ham og skulde bevares helligt. Han nøjedes med nogle almindelige Talemaader om Savnet af den Overensstemmelse i Livsanskuelse, uden { hvilket } intet lykkeligt Samliv i Længden var muligt, og forøvrigt bad han hende tro paa, at det kun var efter lange Kampe og med tungt Hjerte, at han sønderrev { det Baand, der havde været ham saa dyrebart. }</p> <p>{ ^ } I den Hensigt at skaane hende for enhver unødige Krænkelser valgte han sine Ord med største Omhyggelighed og lagde hele Skylden for den Vildfarelse, der i sin Tid havde ført dem sammen, over paa sig selv.</p>
--	---	--

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 30, 44.

1. udgave, Hefte 7, s. 172, l. 2 f.	2. udgave, Del III, s. 127 , l. 21 f.	4. udgave, Bind I s. 211, l. 35 f.
<p>For [nu] saa vidt muligt at raade Bod paa Fortidens Forsømmelser [besluttede han] at tage Landmaalereksamen, eller rettere at underkaste sig [de Tillægsprøver,] han som [halvudlært] Polytekniker kunde nøjes med for at [erhverve sig Kandidatnavnet, hvorved han tillige opnaaede Ret til] Bestalling som Landinspektør. Forberedelserne til [disse Prøver vilde] han med en Kraftanstrengelse kunne tilendebringe i [godt] et halvt Aars Tid, og Midlerne til sit Underhold tænkte han at skaffe sig ved et Laan eller Forskud hos Overretssagfører Hasselager eller en anden af de Forretningsmænd, der [efter Ivans Opgivende] interesserede sig for hans Planer. [Han var ikke bange for at tage fat; ja, skønt han unægtelig følte sig noget forlegen ved Tanken om igen at maatte sætte sig paa Skolebænken, saa var det alligevel netop Ydmygelsen heri, der overvandt hans sidste Betæneligheder ved Sagen. Han trængte til at give sig selv et Vidnesbyrd om Alvoren og Oprigtigheden af sit Sinds Omvendelse. Han længtes efter for Guds Øjne at begynde den tornefulde Bodsgang, hvormed Fortidens Forsyndelser skulde udsones.]</p>	<p>For { ^ } saa vidt muligt at raade Bod paa Fortidens Forsømmelser { bestemte han sig da til } at tage Landmaalereksamen, eller rettere at underkaste sig { den Tillægsprøve, } han som halvt udlært Polytekniker kunde nøjes med for at { opnaa } Bestalling som Landinspektør. Forberedelserne til { denne Prøve mente han med en Kraftanstrengelse at } kunne tilendebringe i { ^ } et halvt Aars Tid, og Midlerne til sit Underhold tænkte han at skaffe sig ved et Laan eller Forskud hos Overretssagfører Hasselager eller en anden af de Forretningsmænd, der { ^ } interesserede sig for hans Planer. { ^ }</p>	<p>For saa vidt muligt at raade Bod paa Fortidens Forsømmelser bestemte han sig da til at tage Landmaalereksamen, eller rettere at underkaste sig den Tillægsprøve, han som halvt udlært Polytekniker kunde nøjes med for at opnaa Bestalling som Landinspektør. Forberedelserne til denne Prøve mente han med en Kraftanstrengelse at kunne tilendebringe i et halvt Aars Tid, og Midlerne til sit Underhold tænkte han at skaffe sig ved et Laan eller { et } Forskud hos Overretssagfører Hasselager eller en anden af de Forretningsmænd, der interesserede sig for hans Planer.</p>

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 31, 44 og 49.

1. udgave, 8. Hefte, s. 9, l. 2 f.	2. udgave, Del III, s. 144, l. 33 f.	4. udgave, Bind II, s. 224, l. 23 f.
<p>Det var, som om han først nu helt forstod sig selv og hvad der var foregaaet med ham de sidste Dage. Vistnok var han allerede paa Kærsholm bleven sig sin Kristendom bevidst; men det havde dog mere været den opskræmte Samvittigheds Magtsprog, han der havde bøjet sig for, end Hjertets og Forstandens overbevisende Vidnesbyrd. Først i disse Øjeblikke opgik Troen for ham som et Erkendelsens Lys, der gennembrød Stemningstaagerne. Mens han sad der med Haanden under Kinden og saae ud [paa de mange lodret opstigende Røgsøjler og paa de flyvefærdige Storkeunger, der tegnede sig] mod den gulrøde Aftenhimmel, fuldbyrdedes i hans Sjæl det store Under, den ny Menneskefødsel, der saa længe havde været forberedt.</p> <p>[Da han den næste Morgen igen gik ud paa Kirkegaarden, var Fortidens Skygger manet bort fra hans Vej. Ud fra det Rum i hans Hjerte, som han havde troet uafhjælpeligt øde, tomt og mørkt, straaledede nu Ættens gyldne Skat, Troens Klenodie, samlet af fromme Forfædre, nidkært værnet fra Slægt til Slægt, øget gennem Selvtugt og Trængsler. — Saa] var han da en Kongesøn alligevel! Livsens Krone, den [ydmyge og]</p>	<p>Det var, som om han først nu helt forstod sig selv og hvad der var foregaaet med ham de sidste Dage. Vistnok var han allerede paa Kærsholm bleven sig sin Kristendom bevidst; men det havde dog mere været den opskræmte Samvittigheds Magtsprog, han der havde bøjet sig for, end Hjertets og Forstandens overbevisende Vidnesbyrd. Først i disse Øjeblikke opgik Troen for ham som et Erkendelsens Lys, der gennembrød alle Stemningstaager. Mens han sad der med Haanden under Kinden og saae ud { ^ } mod den gulrøde Aftenhimmel, fuldbyrdedes i hans Sjæl det store Under, den ny Menneskefødsel, der saa længe havde været forberedt.</p> <p>{ ^ }</p> <p>{ Saa } var han da en Kongesøn alligevel! Livsens Krone, den sønnyldige Samfølelse med { ^ } den evige og uforanderlige Gud, var skænket ham som Vuggegave; og { al sand Rigdom, } Hjertets Fred og Sindets Tryghed, Glæde ved Livet og Frygtløshed i Døden, hørte til hans { Arvelod! — Da han den næste Morgen igen gik ud paa Kirkegaarden, var Fortidens Skygger manet bort fra hans Vej. Ud fra det Rum i hans</p>	<p>Det var, som om han først nu helt forstod sig selv og hvad der var foregaaet med ham de sidste Dage. Vistnok var han allerede paa Kærsholm bleven sig sin Kristendom bevidst; men det havde dog mere været den opskræmte Samvittigheds Magtsprog, han der havde bøjet sig for, end Hjertets og Forstandens overbevisende Vidnesbyrd. Først i disse Øjeblikke opgik Troen for ham som et Erkendelsens Lys, der gennembrød alle Stemningstaager. Mens han sad der med Haanden under Kinden og saae ud mod den gulrøde Aftenhimmel, fuldbyrdedes i hans Sjæl det store Under, den ny Menneskefødsel, der saa længe havde været forberedt.</p> <p>{ Den } næste Morgen { tidlig gik han igen paa Kirkegaarden. } Han tog Plads paa den lille Bænk { derinde ved Hækken omkring Forældrenes Grave. } Det var en dejlig, solrig og blikstille { Augustmorgen, } og han var ganske alene. Der var ikke et Menneske at se eller høre paa hele den store, murindhegnede Begravelsesplads. Overalt i Luften flimrede den flyvende Sommers Spind. { Hække } og Buske var som overdragne med Sølvmor, og hvert Blomsterbæger og hvert Straa var tungt af gyldne Draaber. Øverst oppe i de gamle,</p>

sønnelydige Samfølelse med [**Verdens Behersker, med**] den evige og uforanderlige Gud, var skænket ham som Vuggegave; og [**alle sande Goder,**] Hjertets Fred og Sindets Tryghed, Glæde ved Livet og Frygtløshed i Døden, hørte til hans [**Arvelod.**]

Han [**havde taget**] Plads paa den lille Bænk overfor Mindestenen, hvor Faderens Navn — Johannes Sidenius — stod indridset med store Guldbogstaver. Det var en dejlig, blikstille Avgustmorgen, og han var ganske alene. Der var ikke et Menneske at se eller høre paa hele den store, murindhegnede Begravelsesplads. [**En kornblomstblaa Himmel hvælvede sig over den høstlige Jord, hvor et Solskinssmil netop brød frem gennem Natteduggens Taarebad.**] Overalt i Luften flimrede den flyvende Sommers regnbuefarvede Spind. Hækker og Buske var som overdragne med Sølvmor, og hvert Blomsterbæger og hvert Straa var tungt af gyldne Draaber. Øverst oppe i de gamle, [**taarnhøje**] Popler, som dannede en bred [**Allee**] gennem Kirkegaarden, susede det svagt; men nede over Gravene rørte der sig ikke et Blad, og Stilheden var saa dyb, som strømmede den ud fra selve Evigheden.

Hjerte, som han havde troet uafhjælpe ligt øde, tomt og mørkt, straaledede nu Ættens gyldne Skat, Troens Klenodie, samlet af fromme Forfædre, nidkært værnet fra Slægt til Slægt, øget gennem Selvtugt og Trængsler.}

Han { **tog** } Plads paa den lille Bænk overfor Mindestenen, hvor Faderens Navn — Johannes Sidenius — stod indridset med store Guldbogstaver. Det var en dejlig, solrig og blikstille Avgustmorgen, og han var ganske alene. Der var ikke et Menneske at se eller høre paa hele den store, murindhegnede Begravelsesplads. { **^** } Overalt i Luften flimrede den flyvende Sommers regnbuefarvede Spind. Hækker og Buske var som overdragne med Sølvmor, og hvert Blomsterbæger og hvert Straa var tungt af gyldne Draaber. Øverst oppe i de gamle, { **taarnhøie** } Popler, som dannede en bred { **Alle** } gennem Kirkegaarden, susede det svagt; men nede over Gravene rørte der sig ikke et Blad, og Stilheden var saa dyb, som strømmede den ud fra selve Evigheden

{ **taarnhøje** } Popler, som dannede en bred Alle gennem Kirkegaarden, susede det svagt; men nede over Gravene rørte der sig ikke et Blad, og Stilheden var saa dyb, som strømmede den ud fra selve Evigheden.

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 31, 44 og 56.

1. udgave, 8. Hefte, s. 150, l. 26 f.	2. udgave, Del III, s. 256, l. 10 f.	4. udgave, Bind II, s. 302, l. 25 f.
<p>[Naar Per] søgte at opgøre for sig selv, hvilken Betydning hans Bekendtskab med Pastor Fjaltring foreløbig havde haft for ham, fandt han den [særlig] deri, at han hos denne havde fundet Trøst for den Tvedelthed i sin Natur, den Mangel paa Evne til at falde til Hvile i en bestemt formet Livsanskuelse, som [forhen] saa ofte havde gjort ham modløs. I sin Tale kom Pastor Fjaltring [netop] altid tilbage til Tvivlen som Troens nødvendige Forudsætning, dens »vellystfulde, evigt undfangende Moderskød«. Som Dagen fødtes af Natten og denne igen af Dagen, og som alt Liv paa Jorden fremkaldtes af dette Vekselsspil mellem Mørke og Lys, saadan betingedes ogsaa det religiøse Liv af et uafhjælpe ligt Modsætningsforhold, der ved sine Brydninger vedligeholdte Sjælens Uro. En Tro, som ikke bestandig fornyedes gennem Tvivl, var en livløs Ting, et Kasteskift, — en Krykke, ved hvis Hjælp man maaske nok for en Tid kunde glemme sin Lamhed; men en virkelig, livsopholdende Kraft var den ikke.</p>	<p>{ Med alt dette tvivlede han dog ikke et Øjeblik om Oprigtigheden af sin Svigerfaders Religiositet. Men det var ham netop det mislige ved Sagen og det, der endelig bestemte hans Forhold til Troen, at denne, hvor den ikke som hos de i egenlig Forstand „Hellige” helt udblæste det naturlige Menneske, syntes uden Evne til at virke forædlende og forfinende paa Sindet. Saa syntes snarere Tvivlen at besidde en saadan Genfødsels Kraft. Naar han } søgte at opgøre for sig selv, hvilken Betydning hans Bekendtskab med Pastor Fjaltring foreløbig havde haft for ham, fandt han den { netop } deri, at han hos denne havde fundet Trøst for den Tvedelthed i sin Natur, den Mangel paa Evne til at falde til Hvile i en bestemt formet Livsanskuelse, som { ^ } ofte havde gjort ham { saa } modløs.</p> <p>I sin Tale kom Pastor Fjaltring { ^ } altid tilbage til Tvivlen som Troens nødvendige Forudsætning, dens „vellystfulde, evigt undfangende Moderskød”. Som Dagen fødtes af Natten og denne igen af Dagen, og som alt Liv paa Jorden fremkaldtes af dette Vekselsspil mellem Mørke og Lys, saadan betingedes ogsaa det religiøse Liv af et uafhjælpe ligt Modsætningsforhold, der ved</p>	<p>Med alt dette tvivlede han ikke et Øjeblik om Oprigtigheden al sin Svigerfaders { Religiositet. } Men det var ham netop det mislige ved Sagen og det, der { endelig bestemte } hans Forhold til Troen, at denne, hvor den ikke som hos de i egenlig Forstand ”Hellige” helt udblæste det naturlige Menneske, syntes uden Evne til at virke forædlende og forfinende paa Sindet. { ^ } I sin Tale kom Pastor Fjaltring { ogsaa } altid tilbage til Tvivlen som Troens { ^ } Forudsætning, dens „vellystfulde, evigt undfangende Moderskød”. Som Dagen fødtes af Natten og denne igen af Dagen, og som alt Liv paa Jorden fremkaldtes af dette Vekselsspil mellem Mørke og Lys, saadan betingedes ogsaa det religiøse Liv af et uafhjælpe ligt Modsætningsforhold, der ved sine Brydninger vedligeholdte Sjælens Uro. En Tro, som ikke bestandig fornyedes gennem Tvivl, var en livløs Ting, et Kasteskift, — en Krykke, ved hvis Hjælp man maaske nok for en Tid kunde glemme sin Lamhed; men en virkelig, livsopholdende Kraft var den ikke.</p>

	sine Brydninger vedligeholdte Sjælens Uro. En Tro, som ikke bestandig fornyedes gennem Tvivl, var en livløs Ting, et Kasteskaft, — en Krykke, ved hvis Hjælp man maaske nok for en Tid kunde glemme sin Lamhed; men en virkelig, livsopholdende Kraft var den ikke.	
--	---	--

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 31, 44.

1. udgave, 7. Hefte, s. 192, l. 21 f.	2. udgave, Del III, s. 286, l. 16 f.	4. udgave, Bind II, s. 325, l. 34 f.
<p>Hjemmet, Arnen, Freden; det var, hvad han [nu] havde tilbage. Tre Skæpper og et Fjerdingkar Jord var der bleven levnet ham af den [Verden,] han i sin Ungdoms lykkelige Overmod havde villet erobre. I Ingers Kærlighed, i Børnenes Livsglæde, i Hjemmets Hygge og Fred var der givet ham Erstatning for, hvad der manglede. [Og — han vidste det godt — paa] en vis Maade var han ikke bleven forurettet. [Han følte det selv som en dyb Utaknemlighed af ham at beklage sig. Han kunde blot ikke glemme, at han engang havde holdt et Scepter i sin Haand.]</p> <p>Derfor maatte Inger [heller] ingenting vide om [alt dette,] hvori hun var saa ganske [uskyldig. Hun vilde nu ikke engang kunne forstaa hans Savn, — det havde han kun altfor tydeligt mærket de Gange, da deres Samtaler var kommen til at krese om det. Og var det i Grunden saa underligt? Han forstod jo ikke selv tilbunds] sin uovervindelige Afmagt.</p>	<p>Hjemmet, Arnen, Freden; det var, hvad han { ^ } havde tilbage. Tre Skæpper og et Fjerdingkar Jord var der bleven levnet ham af den { Verden } han i sin Ungdoms lykkelige Overmod havde villet erobre. I Ingers Kærlighed, i Børnenes Livsglæde, i Hjemmets Hygge og Fred var der givet ham Erstatning for, hvad der manglede. { ^ }</p> <p>{ Paa } en vis Maade var han { heller } ikke bleven forurettet. { ^ } Derfor maatte Inger { ^ } ingenting vide om { hans Savn, hvori hun var saa ganske uskyldig, og som hun ikke engang vilde kunne forstaa. Og var det underligt? Han forstod jo ikke selv } sin uovervindelige Afmagt.</p>	<p>Hjemmet, Arnen, Freden; det var, hvad han havde tilbage. Tre Skæpper og et Fjerdingkar Jord var der bleven levnet ham af den { Verden, } han i sin Ungdoms lykkelige Overmod havde villet erobre. I Ingers Kærlighed, i Børnenes Livsglæde, i Hjemmets Hygge og Fred var der givet ham Erstatning for, hvad der manglede.</p> <p>Paa en vis Maade var han heller ikke bleven forurettet. Derfor maatte Inger ingenting vide om hans Savn, hvori hun var saa ganske uskyldig, og som hun ikke engang vilde kunne forstaa. Og var det underligt? Han forstod jo ikke selv sin uovervindelige Afmagt.</p>

Henrik Pontoppidan *Lykke-Per*.

Synoptisk opsatte tekstuddrag. Refereret til i specialet på siderne: 32, 44.

1. udgave, 8. Hefte, s. 209, l. 26 f.	2. udgave, Del III, s. 298, l. 25 f.	4. udgave, Bind II, s. 335, l. 9 f.
<p>[Samme Dag, som han om Morgenen havde afsendt dette Brev, sad han i en af Eftermiddagstimerne] ved et Kafevindu paa Hjørnet af Østergade og Kongens [Nytorv og læste i en Avis, da han nede fra Gaden hørte en Stemme, som han syntes at skulle kende. Dernede paa Fortovet stod Dyhring og talte med en ung, meget] smuk og elegant paaklædt Dame, der saae ud til at være [Skuespillerinde. Hans Udseende var endnu ret ungdommeligt. Med sin blanke Silkehat, sin Nakkeskilning, sit store Slips og det blomstersmykkede Knaphul var han stadig Typen paa den københavnske Levemand. Han vakte tydelig en Del Opsigt. Hveranden] velklædt [Herre, der gik forbi,] hilste paa ham, og Damerne stødte til hinanden med [Albu. Selv var han tilsyneladende alene optaget af den unge smukke Skuespillerinde, som paa sin Side aabenbart heller ikke var ligegyldig. Hun lo ustandselig — med en Latter, der var som kildret frem af hans dristige Blik.]</p> <p>Per erindrede at have læst i en Avis, at Dyhring nylig var vendt hjem fra Paris, hvor han [efter Indbydelse] havde overværet Indvielsen af et eller andet offentligt Institut og ved den Lejlighed var bleven forestillet for</p>	<p>{ En Eftermiddag, da han sad ved et Kafevindu paa Hjørnet af Østergade og Kongens Nytorv, saae han Dyhring. Ogsaa han syntes ham mærkelig uforandret. Han stod nede paa Fortovet og talte med en ung, } smuk og elegant paaklædt Dame, der saae ud til at være { Skuespillerinde, og som lo ustandselig — med en Latter, der var som kildret frem af hans dristige Blik. Han vakte megen Opsigt; hver anden } velklædt { Herre } hilste paa ham, og Damerne stødte til hinanden med { Albuerne. }</p> <p>Da han tog Afsked med Skuespillerinden, trykkede han varmt hendes Haand og steg saa ind i en aaben Droske, der havde ventet ude paa Gaden. Hundreder af Øjne fulgte ham, mens han kørte over det solbeskinnede Torv; og stadig saae man hans blanke Silkehat blive løftet til Hilsen over det gyldne Hoved. }</p> <p>Per erindrede at have læst i en Avis, at Dyhring nylig var vendt hjem fra Paris, hvor han { som Pressens særlig indbudne Repræsentant } havde overværet Indvielsen af et eller andet offentligt Institut og ved den Lejlighed var bleven forestillet for Republikens Præsident og havde faaet en Orden. { Han var i det hele bleven</p>	<p>En Eftermiddag, da han sad ved et Kafevindu paa Hjørnet af Østergade og Kongens Nytorv, saae han Dyhring. Ogsaa han syntes ham mærkelig uforandret. Han stod nede paa Fortovet og talte med en ung, smuk og elegant paaklædt Dame, der saae ud til at være { Skuespillerinde og lo } med en Latter, der var som kildret frem af hans dristige Blik. Han vakte megen Opsigt; hveranden velklædt Herre hilste paa ham, og Damerne stødte til hinanden med Albuerne.</p> <p>Da han tog Afsked med Skuespillerinden, trykkede han varmt hendes Haand og steg saa ind i en aaben Droske, der havde ventet ude paa Gaden. Hundreder af Øjne fulgte ham, mens han kørte over det solbeskinnede Torv; og stadig saae man hans blanke Silkehat blive løftet til Hilsen over det gyldne Hoved.</p> <p>Per erindrede at have læst i en Avis, at Dyhring nylig var vendt hjem fra Paris, hvor han som Pressens særlig { indbudte } Repræsentant havde overværet Indvielsen af et eller andet offentligt Institut og ved den Lejlighed var bleven forestillet for Republikens Præsident og havde faaet en Orden. Han var i det hele bleven Offenlighedens selvskrevne og uundværlige</p>

Republikens Præsident og havde faaet en Orden. [I Provinsbladene — som iøvrig langt fra altid omtalte ham i den respektfuldste Tone — havde der engang staaet, at der var Tale om at aabne ham en diplomatisk Løbebane, foreløbig ved en Ansættelse hos Gesandtskabet i London. Der syntes da virkelig at være] noget af en Verdenserobrer i dette Menneske, for hvem Livet bare var en Narrespøg. Uovervindelig i sin guddommelige Sorgløshed [gik han stadig frem i Rigdom, Magt og Anseelse — misundt og foragtet, tilbedt og afskyet — levende højt paa Menneskenes Fejghed og Dumhed, Forfængelighed og Hykleri.

Han tog nu Afsked med Damen, trykkede varmt hendes Haand og steg saa ind i en aaben Droske, der havde ventet ude paa Gaden. Hundreder af Øjne fulgte ham, mens han kørte ud over det solbeskinnede Torv; og stadig saae man den blanke Silkehat blive løftet til Hilsen over hans gyldne Hoved, der lyste i Solen.

Ogsaa Pers Blik blev hængende ved dette Hoved. Selv efter at det var forsvunden, fulgte hans Tanker det. Han saae] denne moderne Aleksander [i et uendeligt Triumftog, ... gennem Hoffernes Sale og Danserindernes Paaklædningsværelser, hos Ministre, Lærde og Kunstnere, paa Herregaarde og ved Badesteder, i sydlandske Orangehaver og i norske Fjeldstuer ... en Række grove og fine, skumle og glimrende

Offenlighedens selvskrevne og uundværlige Ombudsmand. Overalt, hvor der skete noget af Betydning, var han tilstede; eller rettere: kun, hvad han overværede, fik Betydning. Alle Døre stod ham derfor aabne, alle Livets fine og grove Nydelser tilfaldt ham gratis. Mænd og Kvinder bejlede til hans Gunst. Selve Hoffet skulde efter Sigende undertiden benytte ham i delikate diplomatiske Sendelser.

Der havde da virkelig været } noget af en Verdenserobrer i dette Menneske, for hvem Livet bare var en Narrespøg. Uovervindelig i sin guddommelige Sorgløshed { gjorde han sine Dage til en Række glade Fester, et uafbrudt Triumftog. } { ^ }

Og dog! Heller ikke } denne moderne Aleksander { misundte han.

Ombudsmand. Overalt, hvor der skete noget af Betydning, var han tilstede; eller rettere: kun, hvad han overværede, fik Betydning. Alle Døre stod ham { ^ } aabne, alle Livets fine og grove Nydelser tilfaldt ham gratis. Mænd og Kvinder bejlede til hans Gunst. Selve Hoffet skulde efter Sigende undertiden benytte ham i delikate diplomatiske Sendelser.

Der havde da virkelig været noget af en Verdenserobrer i dette Menneske, for hvem Livet bare var en Narrespøg. Uovervindelig i sin guddommelige Sorgløshed gjorde han sine Dage til en Række glade Fester, et uafbrudt Triumftog.

Og dog! Heller ikke denne moderne Aleksander misundte han.

Nydelse. Og saa tilsidst? Hospitalet, Operationsbordet, et friseret Lig.]		
---	--	--